

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU
GMINY USTRONIE MORSKIE

Białystok, 2017

e-INFOLEX Sp. z o.o.

ul. Żurawia 71 lok 2.47,2.48

Autor: dr inż. Tomasz Poskrobko

1. WSTĘP	4
1.1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	4
1.2. ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	4
1.3. ZASTOSOWANE METODY	5
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1. INFORMACJE PODSTAWOWE	6
2.2. GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA STRATEGII.....	6
3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA WYŻSZYCH SZCZEBŁACH, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA STRATEGII	8
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTOWANĄ STRATEGIĄ, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODZIAŁYWANIEM.....	13
4.1. KLIMAT.....	13
4.2. POWIETRZE	14
4.3. RZEŻBA TERENU.....	15
4.4. GLEBY	17
4.5. SUROWCE MINERALNE.....	18
4.6. HYDROLOGIA	19
4.7. LASY	20
4.8. PARKI.....	21
4.9. FLORA	22
4.10. GRZYBY I POROSTY	26
4.11. FAUNA	26
4.12. OBSZARY OBJĘTE PRAWNYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY.....	27
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE PRZYRODY	31
5.1. POWIETRZE I KLIMAT	31
5.2. WODY.....	31
5.3. ZASOBY NATURALNE.....	32
5.4. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBA	32
5.5. PARKI.....	32
5.6. ODPADY	33
5.7. OBSZARY OBJĘTE PRAWNYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY.....	33
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ STRATEGII	37
7. ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	38
7.1. ODDZIAŁYWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANOWANYCH W RAMACH STRATEGII PRZEDSIĘWZIĘĆ I WYZNACZONYCH CELÓW.....	38
7.2. WPŁYW REALIZACJI STRATEGII NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	44
7.3. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	49
8. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	49
8.1. ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH SKUTKÓW.....	49
8.2. KOMPENSACJA PRZYRODNICZA	50
8.3. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	51
9. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZAMIERZEŃ STRATEGII NA ŚRODOWISKO	51
10. NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	52
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	52

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Podstawą prawną sporządzenia *Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie* jest art. 51 ustawy z dn. 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227). W myśl tego paragrafu organ opracowujący projekt dokumentu, jakim jest strategia rozwoju, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Zapisy powyższej ustawy są dostosowane do zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).

1.2. ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY

Zakres niniejszej Prognozy został podyktowany wymaganiami ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227). Zgodnie z nią:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:
 - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
 - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,;
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, uwzględniając zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
3. Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. ZASTOSOWANE METODY

Dokonując oceny i analizy wpływu *Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie* na środowisko wykorzystano głównie metody opisowe analiz jakościowych wykorzystujących dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Prace prognostyczne polegały w pierwszej kolejności na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu gminy Ustronie Morskie. Na ich podstawie dokonano analizy aktualnego stanu środowiska na terenie Gminy oraz zidentyfikowano największe problemy środowiskowe, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody. W kolejnym etapie dokazano analizy spójności celów strategicznych z celami zawartymi w dokumentach wyższego szczebla, co pozwoliło na określenie w jakim stopniu oceniana strategia jest zbieżna z kierunkami rozwoju Polski i Unii Europejskiej. Kolejnym etapem było określenie powiązania pomiędzy założeniami analizowanego dokumentu, a istniejącymi problemami środowiskowymi. W prognozie zostały przeanalizowane wszystkie działania, których realizacja umożliwi wprowadzenie w życie celu strategicznego oraz priorytetów ustanowionych w *Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie*. Zastosowana w tym miejscu subiektywna ocena skutków jest spójna z wytycznymi określonymi w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Informacje zawarte w Prognozie opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu.

W trakcie prac nad *Prognozą oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie* wykorzystano dostępną literaturę, dane Głównego Urzędu Statystycznego, dane udostępnione przez Urząd Gminy Ustronie Morskie, dane WIOŚ w Szczecinie, karty informacyjne obszarów Natura 2000 oraz dostępne publikacje, raporty i opracowania dla miasta i gminy Ustronie Morskie, w zakresie stanu środowiska.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Potrzeba posiadania strategii rozwoju przez gminę Ustronie Morskie wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której na mocy art. 4. 1. „Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych”.

Strategia rozwoju jednostki terytorialnej jest dokumentem definiującym jej najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Zawiera przy tym kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanej wizji rozwoju. Moment określania zapisów Strategii wyznaczyło zaistnienie szczególnych szans w regionalnym i krajowym otoczeniu gminy, związanych z nowymi instrumentami integracji europejskiej – perspektywa 2014-2020. Rozstrzygnięcia zawarte w Strategii mają na celu określenie listy najskuteczniejszych przedsięwzięć rozwojowych w tej perspektywie.

2.2. GŁÓWNE CELE I ZAŁOŻENIA STRATEGII

Najważniejszą częścią Strategii jest wyznaczenie czterech celów strategicznych rozwoju gminy oraz przypisanych do nich celów szczegółowych i zadań inwestycyjnych. Przedstawiono je poniżej.

Tabela 1. Strategiczne cele wyznaczone w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Ustronie Morskie

CELE STRATEGICZNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
A. Podniesienie konkurencyjności gminy przez rozbudowę i modernizację istniejącej infrastruktury.	A1. budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych umożliwiających dostęp do sieci dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, A2. poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego - budowa chodników, A3. poprawa estetyki przestrzeni publicznych, A4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków (kanalizacja, przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków), A5. budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury zagospodarowania i przetwarzania odpadów, A6. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury ochrony powietrza, A7. remonty i modernizacja obiektów szkolnych, A8. budowa, przebudowa, modernizacja obiektów sportowych (boiska, stadiony, sale sportowe itp.), A9. budowa, przebudowa i modernizacja obiektów rekreacyjnych, A10. budowa, rozbudowa, unowocześnianie infrastruktury informatycznej.
B. Rozwój turystyki i przedsiębiorczości mieszkańców.	B1. wspieranie i promowanie turystyki na terenie gminy, B2. wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy przy tworzeniu miejsc noclegowych, B3. wspieranie rozwoju i tworzenia przedsiębiorczości na terenie gminy, B4. rozwój turystyki (lepsze zagospodarowanie nadmorskich terenów rekreacyjnych) B5. organizacja imprez promujących gminę oraz przyciągających jeszcze większą liczbę turystów
C. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Ustronie Morskie.	C1. uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenu gminy, C2. modernizacja infrastruktury służącej bezpiecznemu dotarciu dzieci do szkoły, C3. poprawa bezpieczeństwa publicznego, C4. rozszerzenie form opieki socjalnej,

	<p>C5. wspieranie programów realizowanych przez podmioty niepubliczne w sferze pomocy socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, zapobiegających rozwojowi patologii społecznych,</p> <p>C6. remont i modernizacja budynków szkolnych, boisk itp.,</p> <p>C7. zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu,</p> <p>C8. rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy, ułatwienie dostępu do nowoczesnej sieci informatycznej.</p>
D Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ład przestrzennego.	<p>D1. wprowadzanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku,</p> <p>D2. zorganizowanie systemu korzystania z naturalnych kąpielisk morskich,</p> <p>D3. rozwiązanie problemu gospodarki odpadami,</p> <p>D4. ochrona obszarów cennych przyrodniczo,</p> <p>D5. ochrona gruntów rolnych i leśnych,</p> <p>D6. modernizacja kotłowni węglowych na przyjazne środowisku,</p> <p>D7. organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów.</p>

Źródło: Strategii Rozwoju Gminy Ustronie Morskie, Ustronie Morskie 2017

Strategia w znacznym zakresie operacjonalizacji postawione w niej cele rozwojowe, poprzez planowanie konkretnych inwestycji, do których należą:

- i1.** Adaptacja budynku garażowego przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim pod pomieszczenia GOPS,
- i2.** Adaptacja poddasza w budynku gospodarczym przy stadionie sportowym w Ustroniu Morskim,
- i3.** Budowa chodnika i miejsc postojowych na osiedlu przy ul. Klonowej,
- i4.** Budowa dojścia do plaży nr 17 na działce nr 35/18,
- i5.** Budowa drogi, przedłużenie ul. Bogusława XIV z chodnikiem i oświetleniem,
- i6.** Budowa drogi, przedłużenie ul. Krótkiej do ul. Geodetów,
- i7.** Budowa lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu,
- i8.** Budowa miejsc postojowych oraz alejek przy cmentarzu w Rusowie,
- i9.** Budowa miejsc postojowych przy Kościele w Rusowie,
- i10.** Budowa miejsc postojowych przy ośrodku zdrowia ul. Osiedlowa,
- i11.** Budowa parkingu oraz chodnika przy ul. Sztormowej,
- i12.** Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym w Ustroniu Morskim.
- i13.** Budowa placu zabaw przy ul. Górnej w Ustroniu Morskim,
- i14.** Budowa placu zabaw w Sianożętach,
- i15.** Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy Ustronie Morskie,
- i16.** Budowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim,
- i17.** Budowa zejść na plażę przy ul. Granicznej i Spokojnej w Ustroniu Morskim,
- i18.** Modernizacja nawierzchni chodnika i ul. Wąskiej w Ustroniu Morskim,
- i19.** Modernizacja nawierzchni i budowa miejsc postojowych. Droga wewnętrzna przy ul. Osiedlowej w Ustroniu Morskim,
- i20.** Modernizacja nawierzchni ul. Górnej w Ustroniu Morskim na wysokości budynków w szeregu nr 8,
- i21.** Modernizacja pomieszczeń w świetlicy wiejskiej w Gwiździe,
- i22.** Modernizacja wieży ciśnień w Rusowie,
- i23.** Nagłośnienie sali konferencyjnej przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim,
- i24.** Odwonienie ul. Granicznej w Ustroniu Morskim,
- i25.** Przebudowa drogi gminnej na działce nr 227/2 w Rusowie,
- i26.** Przebudowa drogi na odcinku ul. Wrzosowej w Sianożętach do DK nr 11,

- i27. Przeniesienie GOPS do budynków garażowych przy Urzędzie Gminy,
- i28. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Rusowie, Gwiździe i Wieniotowie,
- i29. Termomodernizacja budynku Przedszkola Gminnego w Ustroniu Morskim,
- i30. Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Kolejowej i Rolnej w Ustroniu Morskim,
- i31. Wymiana pieca wraz z modernizacją kotłowni w ośrodku zdrowia,
- i32. Zagospodarowanie obszaru leśno-parkowego na działkach nr 1080, 1081, 1137 oraz budowy ścieżki zdrowia, edukacyjnej i historycznej,
- i33. Zakup samochodów śmieciarek dla potrzeb GOSiR,
- i34. Zakup wozu strażackiego dla OSP w Ustroniu Morskim,

3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA WYŻSZYCH SZCZEBLACH, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA STRATEGII

Strategia gminy Ustronie Morskie uwzględni przede wszystkim wymienione poniżej dokumenty:

- Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela, 3.3.2010, KOM(2010) 2020 wersja ostateczna,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, OJ L 347, 20.12.2013, s. 320. (zwane Rozporządzeniem dla funduszy Wspólnych Ram Strategicznych 2014 – 2020),
- Uchwała Rady Ministrów Nr 157 z dnia z dnia 25 września 2012 r., w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Monitor Prawniczy, 22.11.2012 r., poz. 882
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku

W Prognozie przeanalizowano natomiast zgodność celów ocenianej strategii z następującymi dokumentami:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej 2000/60/WE (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1-73)
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych
- Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE
- Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/76/EWG
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010—2020: regiony, miasta, obszary wiejskie
- Narodowy program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej

Analizę zgodności celów strategicznych z celami przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Analiza zgodności celów i zadań ujętych w strategii z celami dokumentów strategicznych wyższego szczebla (n.d. – nie dotyczy; n.u. – nie uwzględnia; + zgodny; – sprzeczny; A-D – cele strategiczne, i – planowane inwestycje)

Kierunki działań ujęte w dokumentach strategicznych wyższego szczebla	Cele i zamierzenia Strategii Rozwoju Gminy Ustronie Morskie	Zgodność
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020		
1.1. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu	A4	+
1.2. Adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu	-	N.U.
1.3. Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	D6	+
1.4. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu	D1, D4	+
1.5. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie	-	N.U.
1.6. Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu	-	N.U.
2.1. Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami	-	N.U.
2.2. Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu	D5	+
3.1. Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu	-	N.U.
3.2. Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu	A1	+
4.1. monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu	-	N.U.
4.2. miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu	-	N.U.
5.1. Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	-	N.U.
5.2. Budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	B3	+
6.1. zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu	-	N.U.
6.2. ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych	C5	+
Cele Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE	Cele w Strategii	Zgodność
Zapobieganie pogarszaniu oraz ochrona i poprawa stanu ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych.	A4	+
Promocja zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.	-	N.U.
Dążenie do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych	A4	+
Stopniowa redukcja zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie ich dalszemu zanieczyszczeniu	A4	+
Zmniejszanie skutków powodzi i susz	-	N.U.

Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010—2020: regiony, miasta, obszary wiejskie	Cele w Strategii	Zgodność
1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych	-	N.D.
1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza ośrodkami wojewódzkimi	A1, A2, A10, C7, C8	+
1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne	-	N.D.
2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym	A1	+
2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe,	B2, C1, C2, C7	+
2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,	C1, C2	+
2.4. Przewyżnianie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,	A1	+
2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności	A1, A2	+
Narodowy program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej	Cele w Strategii	Zgodność
Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego	-	N.D.
Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE	D1, D6	+
Priorytet A.3. Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii	-	N.U.
Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców	-	N.U.
Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami	A5, D7	+
Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu	-	N.U.
Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych	-	N.U.
Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków	A7, A8, A9	+
Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków	-	N.U.
Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie	D5	+
Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego	-	N.D.
Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu	-	N.U.
Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego	-	N.U.
Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu	-	N.U.
Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji	-	N.U.
Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki	-	N.U.
Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych	-	N.U.
Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym	-	N.U.
Europa 2020, Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Cele w Strategii	Zgodność
Inteligentny rozwój (obszar edukacji)	A7, C7, C8	+
Zrównoważony rozwój (obszar klimatu, energii i mobilności) (obszar konkurencyjności)	A1, A2, C7, C8	+
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (obszar zatrudnienia i umiejętności, obszar walki z ubóstwem)	B1, B3, B4, C2, C4	+
Wspólnotowe Ramy Strategiczne	Cele w Strategii	Zgodność
Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR) – EFRR	-	N.U.
Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach – EFRR i FS	D6	+
Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów - EFRR i FS	D1, D4	+
Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem - EFRR i EFS	B1, B3, B4, C2, C4	+
Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników – EFRR i EFS	A1, A2	+
Investowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie - EFRR i EFS	A7, C2, C6	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030	Cele w Strategii	Zgodność
W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) - Innowacyjność gospodarki i Kreatywność indywidualna	-	N.U.
W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) – Polska cyfrowa	A10, C8	+
W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) – Kapitał ludzki	A7, C2, C7, C8	+
W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) – bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	A4, A5, A6, D1, D3, D4, D5, D6, D7	

W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) – rozwój regionalny	B1, B2, B3	+
W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji) – transport	A1, A3	+
W obszarze efektywności i sprawności państwa (efektywności) – kapitał społeczny	A8, A9	+
W obszarze efektywności i sprawności państwa (efektywności) – sprawne państwo	-	N.U.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Cele w Strategii	Zgodność
Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast	-	N.D.
Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym	A1	+
Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich	-	N.D.
Wspomaganie spójności w układzie krajowym	-	N.D.
Przygotowanie i stała aktualizacja strategii makroregionalnych	-	N.D.
Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju	A1	+
Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych słabszych ośrodków miejskich	-	N.D.
Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich	A10, B1, B3, C7	+
Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej	B1, B2, B3, B4	+
Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów	A1, A2	+
Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych	-	N.D.
Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich	-	N.U.
Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej	B1	+
Wspomaganie obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkującym możliwości rozwojowe	C5, C7	+
Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast	A7, A8, A9, A10	+
Wzmacnianie procesów integracji obszarów przygranicznych	-	N.U.
Poprawa wzajemnej dostępności głównych ośrodków miejskich	A1, A2	+
Poprawa dostępności polskich miast i regionów w przestrzeni europejskiej	-	N.D.
Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich	A1, A2	+
Poprawa dostępności do obszarów o najniższym poziomie dostępności czasowej do największych miast	A1, A2	+
Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu, w tym kosztów środowiskowych	-	N.U.
Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego	-	N.D.
Utworzenie zintegrowanego multimodalnego systemu transportowego	-	N.U.
Poprawa dostępności teleinformatycznej	A10, C8	+
Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji	-	N.D.
Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych	D4	+
Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	D4, D5	+
Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej	-	N.U.
Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego	-	N.U.
Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów	A4	+
Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby	A4, A5, A6.	+
Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych	-	N.U.
Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozbudowę systemu połączeń energetycznych z państwami sąsiednimi	-	N.D.
Rozbudowa połączeń wewnątrz kraju – poprawa bezpieczeństwa zasilania dużych miast oraz Polski Północnej. Rozwój inteligentnych sieci przesyłowych	-	N.D.
Budowa oraz proekologiczna modernizacja elektrowni systemowych	-	N.D.
Zwiększenie możliwości wydobycia gazu ziemnego na terytorium Polski, w tym ze złóż niekonwencjonalnych	-	N.D.
Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych	D6	+
Ochrona złóż kopalin energetycznych	-	N.D.
Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi	-	N.U.
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	-	N.U.
Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie skutkom suszy	-	N.U.
Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	-	N.U.

Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego	A3	+
kształtowanie struktur przestrzennych o walorach obronnych	-	N.U.
Pakiet klimatyczno-energetyczny	Cele w Strategii	Zgodność
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych	-	N.D.
Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych	D6	+
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006	-	N.D.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylającą dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE	A5, D6	+
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/76/EWG	A7, A8	+

Źródło: opracowanie własne.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTOWANĄ STRATEGIĄ, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODZIAŁYWANIEM

4.1. KLIMAT

Gmina Ustronie Morskie, według R. Gumińskiego leży w „II. Zachodniobałtyckiej” dzielnicy klimatycznej (rys. 1).

Rysunek 1. Dzielnicze rolniczo-klimatyczne Polski wg R. Gumińskiego

Dzielnica rolniczo-klimatyczna

I.	Szczecińska	XIII.	Lubelska
II.	Zachodniobałtycka	XIV.	Chełmska
III.	Wschodniobałtycka	XV.	Wrocławska
IV.	Pomorska	XVI.	Częstochowsko- Kielecka
V.	Mazurska	XVII.	Tarnowska
VI.	Nadnotecka	XVIII.	Sandomiersko – Rzeszowska
VII.	Środkowa	XIX.	Podsudecka
VIII.	Zachodnia	XX.	Podkarpacka
IX.	Wschodnia	XXI.	Sudecka
X.	Łódzka	XXII.	Karpacka
XI.			
XII.	Radomska		

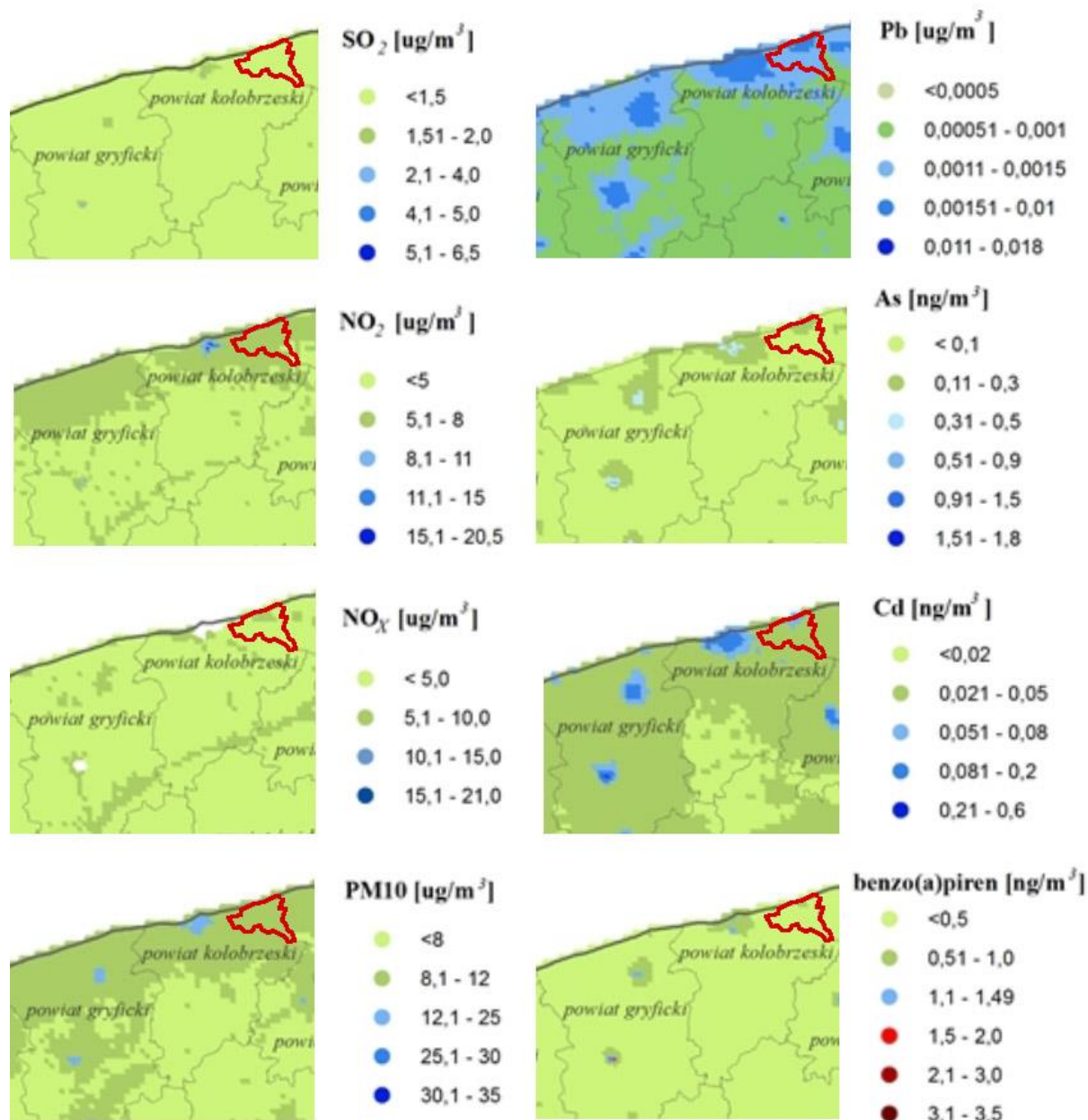
Klimat tego obszaru kształtowany jest głównie przez morze. Na klimat mają również znaczny wpływ lokalne uwarunkowania terenowe i odległość od morza, w tym obniżenia nizin nadmorskich oraz tereny podmokłe i bagienne. Dlatego też obszar gminy cechuje się m.in. niską temperaturą w okresie maj-lipiec, najmniejszą w byłym województwie koszalińskim liczbą dni gorących oraz najpóźniej rozpoczynającą się zimą. Dla gminy charakterystyczne są także: najmniejsza liczba dni z pokrywą śnieżną, długi okres bezprzymrozkowy oraz najmniejsze średnie amplitudy. Klimat jest więc bardzo łagodny jak na krajowe warunki.

Należy przyjąć, że tereny położone na gruntach mineralnych, na wysokości powyżej 5 m n.p.m., o ekspozycji południowej i zachodniej, w odległości ponad 20 m od dróg, osłonięte od wiatrów, w pobliżu morza (do około 200 m od brzegu morskiego) wykazują najkorzystniejsze cechy mikroklimatu lokalnego.

4.2. POWIETRZE

Jakość powietrza atmosferycznego zależy przede wszystkim od emitowanych substancji powstających w wyniku działalności człowieka. Główne rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery powstają w wyniku spalania różnego rodzaju paliw. Substancje chemiczne wprowadzane do powietrza w największych ilościach to: CO₂, SO₂, NO₂, pył, CO. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły.

Rysunek 2. Średnioroczne stężenie wybranych substancji w powietrzu na terenie gminy Ustronie Morskie na terenie powiatu kołobrzeskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2015 rok*, WIOŚ Szczecin 2016

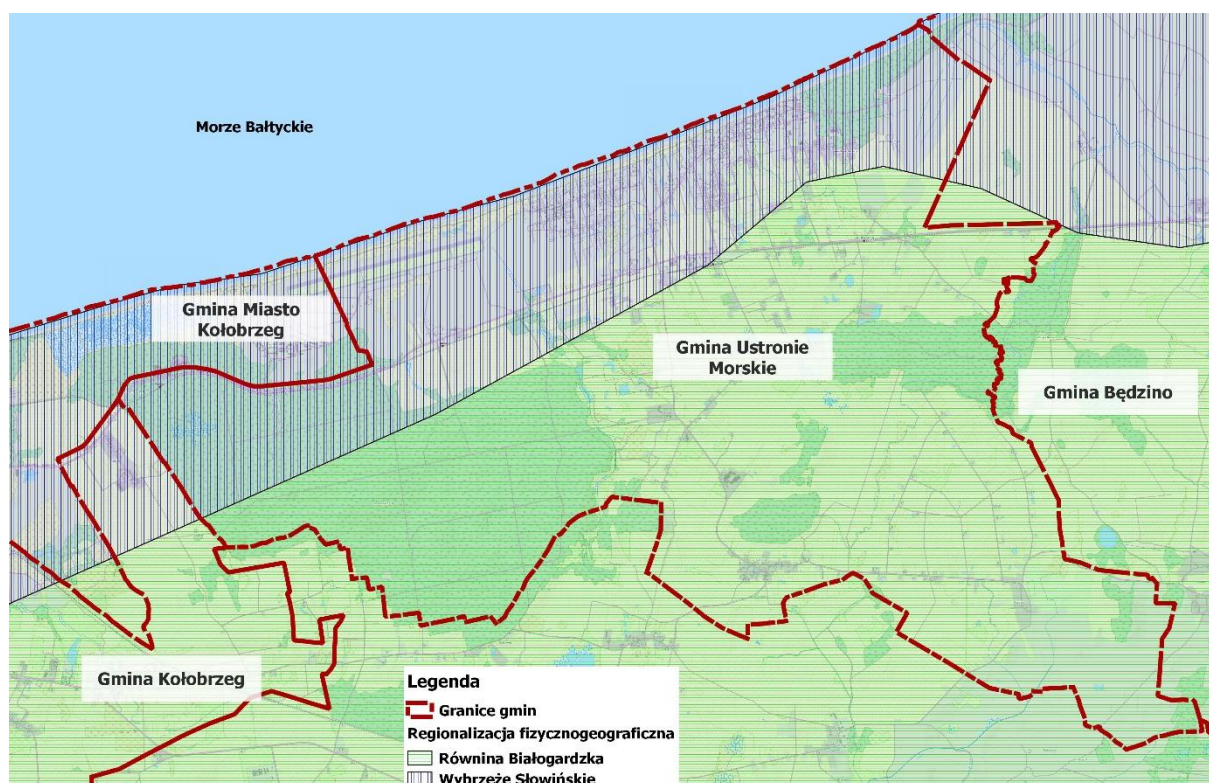
Gmina Ustronie Morskie leży w rejonie dobrze przewietrzanego pasa nadmorskiego i w związku z tym, charakteryzuje jednak się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym. Zgodnie z

dokumentem *Informacja o stanie środowiska w powiecie kołobrzeskim w 2014 roku*, opublikowanym przez WIOŚ w Szczecinie, Stężenia zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, pyłu zawieszonego PM 10 oraz metali: Pb, Cd, Ni, As nie przekraczały wartości dopuszczalnych. W przypadku ozonu, przekroczony jest jego poziom celu długoterminowego, stanowiący dodatkowe kryterium oceny dla tego zanieczyszczenia ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

4.3. RZEŻBA TERENU

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego obszar opracowania zaliczony został do podprowincji Pobrzeże Południowobałtyckie, makroregion Pobrzeże Koszalińskie, mezoregion Wybrzeże Słowińskie i od południa częściowo mezoregion Równina Białogardzka (poniższy rysunek)

Rysunek 3. Podziału fizyczno-geograficzny gminy Ustronie Morskie

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Gminy Ustronie Morskie, Szczecin, luty 2015 r.

W obrębie terenu opracowania można wyróżnić następujące ważniejsze formy geomorfologiczne:

1. brzeg morski (klif i mierzeja);
2. wysoczyznę morenową składającą się z kilku poziomów wysoczyznowych, która na dłuższym odcinku brzegu morskiego dociera do brzegu morskiego tworząc klif,
3. duże obniżenie pradolinie pomiędzy Wieniatowem, Ustroniem Morskim, Sianożętami i Bagiczem;
4. oczka wodne, duże obniżenia bezodpływowe, nieduże doliny strumieni.

Obszar Gminy położony jest na 2 najniższych poziomach wysoczyznowych, silnie zdenudowanych przez spływające do morza wody powierzchniowe. Główna, najniższa część poziomu wysoczyzny została zniszczona w wyniku procesów abrazyjnych brzegu morskiego. Najniższy poziom wysoczyzny (taras wysoczyznowy) zalega na wysokościach 5 – 12,5 m npm .

Rzeźba terenu na którym położona jest Gmina jest zróżnicowana. Najniżej położony jest brzeg morski, który stanowi bazę erozyjną dla wód powierzchniowych. W skład brzegu włączono plażę i przyległy klif lub wydmy.

Jako największe zagrożenie na degradację należy uznać strefę klifową (szczególnie w obrębie Ustronia Morskiego). Klif ten nie jest odporny na abrazję, ponieważ brak jest piasku w przyległej strefie dennej. Został on zabezpieczony technicznie poprzez wykonanie ścianek Larsena i gwiazdoblaki. Plaża uległa zniszczeniu i obecnie w wyniku refulacji podlega odtworzeniu. W wyniku przeprowadzonych badań strefy brzegowej należy przyjąć, że nie ma możliwości naturalnego odtworzenia się plaży.

Zmiany brzegu w tym rejonie wykazują wzrost abrazji klifu w ciągu ostatnich dekad i małą akumulacją w obrębie plaży. Największe zmiany podnoża klifu zachodziły w latach 1971-1983 i przebiegały z prędkością 1,3 m/rok. W związku z tym w latach 1984-1991 zbudowano ściankę Larsena oraz umieszczono gwiazdoblaki. Po wykonaniu tych prac klif wykazuje cechy stabilizacji. Jednak nie ma materiałów, które pozwoliłyby na odbudowę plaży.

Każde zakładane podnoszenie się poziomu morza musi spowodować wzrost prędkości niszczenia brzegu oraz utratę osadów brzegowych. W konsekwencji kolejne wzmocnienie techniczne brzegu.

Przy średniej prognozie podnoszenia się poziomu morza 0,6 m/100 lat, wielkość erozji wyniesie 0,27 m/rok. Na podstawie przeprowadzonych analiz w ramach opracowania „Strategii ochrony brzegu morskich” zakwalifikowano rejon Ustronia Morskiego do strefy o średnim łącznym zagrożeniu.

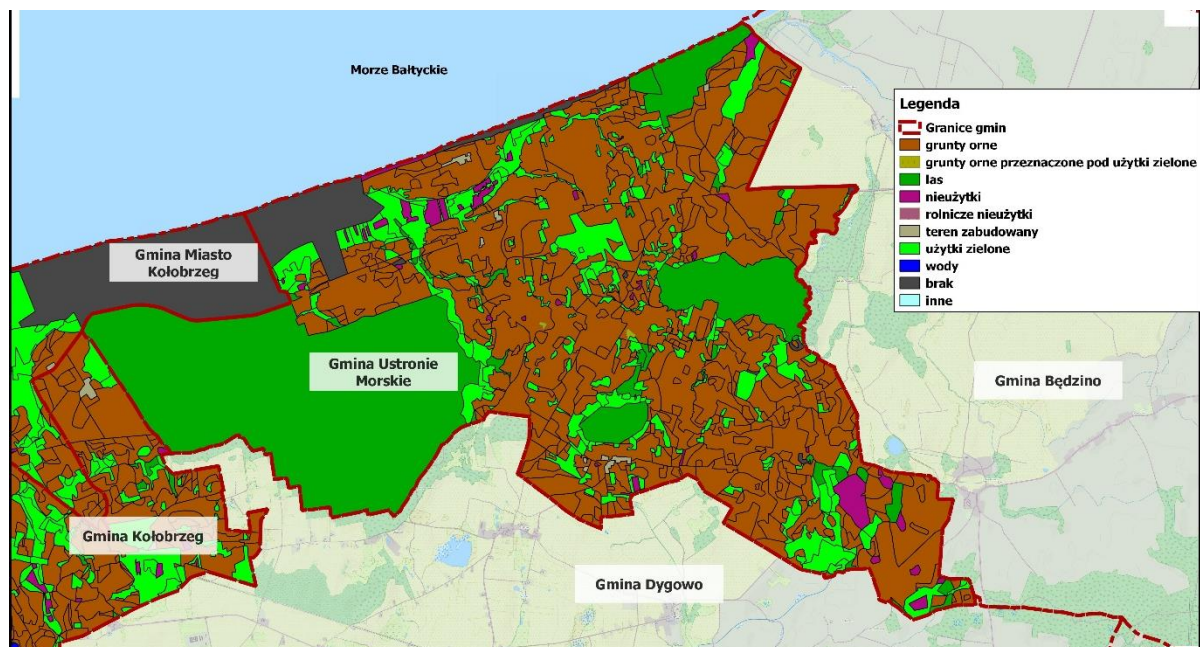
Ważną rolę w krajobrazie stanowi pradolina nadmorska wyraźnie zaznaczona w części centralnej i zachodniej Gminy. Dno pradoliny znajduje się 5-7 m poniżej przyległej wysoczyzny i ma na długich odcinkach naturalny charakter z siecią rowów melioracyjnych nie odnawianych. W obrębie części pradoliny rozpoczęto procesy urbanizacyjne.

Rzeźba wysoczyzny morenowej nie jest silnie zróżnicowana. Dominują tereny płaskie, miejscami lekko faliste ze zróżnicowanymi powierzchniowo zagłębieniami bezodpływowymi, w których znajdują się torfowiska, stałe i efemeryczne zbiorniki wodne. Przecięta jest ona nielicznymi i nie głębokimi dolinami strumieni.

4.4. GLEBY

Rozmieszczenie typów gleb oraz wynikających z tego kompleksów przydatności rolniczej gleb związane jest przede wszystkim z geomorfologią terenu. Strukturę przyrodniczo-gospodarczą gleby na terenie gminy przedstawia poniższy rysunek

Rysunek 4. Struktura przyrodniczo-gospodarcza gleb w gminie Ustronie Morskie

Źródło: Waloryzacja przyrodnicza Gminy Ustronie Morskie, Szczecin, luty 2015 r.

Gmina Ustronie Morskie leży w regionie glebowo-rolniczym, gdzie dominują utwory moreny dennej (gliny) o rzeźbie niskofalistej lub płaskiej. Wg danych Studium położenie nadmorskie gminy sprawia, że występują tu bardzo dobre warunki do intensywnej produkcji rolniczej. Wyznacznikiem tej tezy jest obecność łagodnego klimatu, a przede wszystkim bardzo dobrych, zwięzłych gleb.

Większość gleb tego regionu wytworzona jest z glin lekkich, w górnych poziomach najczęściej płytko spłaszczonych. Uwilgotnienie gleb jest w większości właściwe choć dość często występują tu również gleby okresowo podmokłe. Głównie brunatne kwaśne i wyługowane, rzadziej brunatne właściwe i pseudobielicowe (grunty orne) oraz torfowe mułowotorfowe (użytki zielone). W obniżeniach terenu występują czarne ziemie.

W gminie Ustronie Morskie przeważają gleby kompleksu drugiego „pszennego dobrego”, odpowiednie pod uprawę wszystkich płodów rolnych, które na tym terenie są najkorzystniejszymi gruntami dla rolnictwa. Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest wysoka i wynosi 76,5 punktów, a wskaźnik bonitacji 1,07. Najlepsze gleby występują wokół Rusowa. Uważa się, że są one najlepsze w gminie, ale także jedne z najlepszych w powiecie kołobrzeskim.

Oprócz gleb kompleksu drugiego w okolicach Rusowa, występują, także gleby kompleksu czwartego „żytniego bardzo dobrego”. Uważane są za ziemie pszenno-żytnie i na nich także występują korzystne warunki dla uprawy roślin zbożowych, motylkowych oraz okopowych.

Najmniej korzystne warunki glebowe występują na południe od Kukini. Występują tam gleby m.in. „kompleksu pszenno-wadliwego” i żytniego dobrego.

Pod względem cech bonitacyjnych gleby leżące na obszarze gminy Ustronie Morskie należą do IV klasy bonitacyjnej i stanowią prawie 54 % ogólnej powierzchni użytków rolnych. Mniej licznie, bo tylko w ponad 33% występują gleby III klasy bonitacyjnej, przede wszystkim w środkowej

i południowej części gminy, gdzie powierzchnie ziemi pokrywają gliny zwałowe, będące efektem działalności ostatniego zlodowacenia.

W obrębie łąk trwałych najliczniej (ponad 41%) występują gleby należące do IV klasy bonitacyjnej. Natomiast wśród pastwisk trwałych najwięcej, bo ponad 70% gruntów, jest sklasyfikowanych do III klasy. Zarówno łąki jak i pastwiska zlokalizowane są głównie na równinie bagiennej oraz w dolinie Pyszki i powstały one na bazie torfów niskich zalegających te doliny.

Pod względem zasobności gleb w składniki mineralne należy stwierdzić że na znacznej części gleb występuje duże zakwaszenie wymagające wapnowania, a tym samym występuje również niska zawartość magnezu.

4.5. SUROWCE MINERALNE

Gmina Ustronie Morskie jest uboga w naturalne surowce mineralne. Większość powierzchni gminy budują gliny zwałowe osadzone w trakcie procesu wycofywania się lodowca. Jednakże na obszarze tej gminy zasadniczo brak jest glin, iłów i innych surowców mineralnych spełniających wymogi dla przemysłowej produkcji z nich materiałów budowlanych. Również z okresu czwartorzędu pochodzą zalegające w tej gminie miejscowo żwiry i piaski. Część z nich jest pochodzenia eolicznego. Do nich należą również piaski morskie plaży i wydmy. Inne osadzone zostały w procesie wędrówki i topienia się lodu. Jednakże nie mają one większego znaczenia gospodarczego.

Dla potrzeb własnych ludność wydobywa niewielkie ilości kruszywa mineralnego, piasku i żwiru w miejscowości Rusowo-Strachomino (2 punkty eksploatacji).

Z rozpoznania geologicznego wynika, że można się spodziewać ewentualnych złóż nadających się do eksploatacji w rejonie na zachód od wsi Kukinia (wzgórza kemowe – pogranicze gmin Ustronie Morskie i Dygowo) oraz na wschód od wsi Rusowo.

Z pewnością w podłożu skorupy ziemskiej pod obszarem gminy Ustronie Morskie mogą występować złoża solanek, o podobnym składzie jak w Kołobrzegu. Przemawia za tym fakt, że gmina ta leży na obszarze Antykliny Kołobrzesckiej, zasobnej w solanki o działaniu balneologicznym.

Surowce organiczne

Z innych utworów czwartorzędowych, jednakże pochodzenia organicznego, szczególnie licznie występują torfy i gytie. Rozlokowane są one na całej powierzchni gminy, a szczególnie obficie występują na równinie bagiennej, w dolinie Pyszki, na obszarze Kołobrzesckiego Lasu. W sąsiedniej gminie i mieście Kołobrzeg torfy niskie leżące w ciągu równiny bagiennej są eksploatowane dla celów balneologicznych.

Obszar Ustronia Morskiego obejmuje swoim zasięgiem obszary gdzie zlokalizowane są pokłady torfu znajdujące się w zagłębieniach wytopiskowych i dolinach bagiennych. Trzon pokładów torfu występuje na równinie bagiennej. Jego pokłady ciągną się z licznymi odnogami od granicy zachodniej gminy do centrum Ustronia Morskiego. Jego szerokość wynosi około 500 m a miąższość torfów max. wynosi nawet prawie 5 metrów.

Jest to torf głównie olesowy oraz olesowo-turzycowiskowy, o niskiej popielności wynoszącej około 15%. Pokłady te stanowią tylko część pokładów torfu zalegających na obszarze doliny przymorskiej na odcinku Podczele – Bagicz – Ustronie Morskie. Całe torfowisko ma powierzchnię około 290 ha przy zasobności około 8 mln m³. Dno tego złoża wyścielają pokłady gytii ilastej o zasobach około 1,8 mln m³. Stopień rozkładu torfu w złożu wynosi 40 %. Niestety zasoby tego torfu, ze względu na pozostawanie w zasięgu występowania zasolonych wód gruntowych i wykonanej w latach minionych bardzo stanowczej melioracji prowadzącej do przesuszenia torfu, nie stanowią odpowiedniego surowca dla celów balneologicznych, tak jak ma to miejsce w sąsiadującym Kołobrzegu.

Niewielkie zasoby także torfu niskiego występują w granicach dzisiejszego Kołobrzeskiego Lasu w obniżeniach równiny denno-morenowej. Łącznie na tym obszarze zajmują one prawie 50ha i posiadają zasoby do 1mln m³. Ich miąższość średnia kształtuje się na poziomie blisko 2 m, a max. ponad 5m.

Zasoby torfu niskiego występują również na całej długości doliny Malechowskiej Strugi. Jego szerokość waha się w granicach do 300 metrów. Znajduje się tu torf utworzony na piaskach i mułkach den dolinnych i zagłębień. Kolejne duże złoża występuje w obrębie wsi Kukinia. W lokalnym obniżeniu znajduje się soczewka pokładu torfu niskiego, w kształcie elipsy o średnicy 1,2 x 0,9 km, obecnie porośniętego drzewostanem olszy czarnej.

Kolejnym dużym torfowiskiem jest torfowisko niskie w rejonie Rusowa. Leży ono na granicy gminy Ustronie Morskie i Dygowo. Jego powierzchnia wynosi około 30 ha, a zasoby są oceniane na około 450 tys. m³. Torfowisko to pod względem historii powstania zaliczane jest do torfowisk olesowych. W złożu tym występuje również gytia o zasobach przekraczających zasoby torfu.

W gminie znajduje się także kilkadziesiąt małych soczewek torfu, głównie niskiego, o powierzchni około 1 ha, występujących na obszarze równiny denno – morenowej w lokalnych obniżeniach terenu. I one także były w części przedmiotem eksploatacji.

Torfowiska przejściowe i wysokie występują w tej gminie sporadycznie. Niewielkie ich oczka zlokalizowane są między Rusowem a Stojkowem.

4.6. HYDROLOGIA

Wody powierzchniowe

Gmina Ustronie Morskie leży pomiędzy doliną dwóch rzek: Parsęty i Czerwonej. Przez południową część gminy przebiega wododział I rzędu, oddzielający dorzecze Parsęty od dorzecza rzeki Czerwonej. Środkowa część jest odwodniana przez niewielką rzeczkę Malechowską Strugę, uchodzącą bezpośrednio do Morza Bałtyckiego.

W obrębie tej gminy płynie kilka niewielkich strumieni i rzeczek, które wchodzą w skład zlewni w/w rzek. Są to:

- Łopieniczka, dopływ Czerwonej, zasilana wodami wysiękowymi w rejonie Rusowa i na obszarze Łasińskiego Lasu,
- Pyszka, dopływ Parsęty, mająca początek jednej w z jej ramion w rejonie Rusowa,
- bezimienne dopływy w/w wymienionych cieków wodnych,
- bezimienne ciekі spływające z wysoczyzny morenowej Kołobrzeskiego Lasu w kierunku północnym w stronę Bagicza i Podczela.

Sieć rowów odprowadza wody z obszaru gminy do Parsęty, Czerwonej oraz Malechowskiej Strugi.

Gmina pod względem występowania jezior, stawów i innych stałych i okresowych zbiorników wód stojących jest zaliczana do gmin o najniższej jeziorności. W gminie tej brak jest większych zbiorników wodnych liczących powyżej 10 ha. Na obszarze gminy rozlokowanych jest kilka małych śródpolnych zbiorniczków wody. Znajdują się one głównie między Kukinką a Gwizdem. Tam też położony jest kompleks stawów rybnych. W ich obrębie prowadzona jest hodowla ryb.

Na terenie gminy Ustronie Morskie znajduje się pięć jednolitych części wód (JWC):

- RW6000174512
- RW600017452
- RW6000174546

- RW6000224549
- RW60001744929

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych w gminie Ustronie Morskie w latach 2010-2012 oceniony został w większości jako umiarkowany, zaś w przypadku stanu chemicznego, jako dobry. (tabela 3).

Tabela 3. Stanu ekologiczny i chemiczny rzek w jcw objętych monitoringiem w latach 2010-2012

Nazwa ocenianej jcw	Kod ocenianej jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych*	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
Pysznicza	PLRW 60001744929	III	I	II		UMIARKOWANY	
Czerwona od Łopieniczki do ujścia	PLRW 6000224549	III	II	II	I	UMIARKOWANY	DOBRY

* - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne

Źródło: Zestawienie tabelaryczne danych do klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego rzek w jcw objętych monitoringiem w latach 2010-2012, WIOŚ Szczecin 2013

Wody morskie

Gmina sąsiaduje z Morzem Bałtyckim. Do północnej granicy gminy przylega jednolita część wód przybrzeżnych Sarbinowo-Dziwna (PLCWIIIWB8). Wody tej JCWP wyznaczone zostały jako silnie zmienione, głównie ze względu na umocnione brzegi i zabezpieczenia przed erozją morską. potencjał elementów hydromorfologicznych JCWP oceniono jako dobry. Ocena elementów fizykochemicznych JCWP została określona jako poniżej dobrego. Na tę ocenę wpływ miały wyniki badań przezroczystości wód (widzialność krążka Secchiego) oraz zbyt wysokie stężenia substancji biogennych (azotu ogólnego, azotanowego i mineralnego, fosforu ogólnego i fosforanów). Potencjał pozostałych elementów fizykochemicznych: tlenu rozpuszczonego w wodzie, nasycenia tlenem, odczynu pH, zawartości ogólnego węgla organicznego oraz wskaźników z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (grupa 3.6 - badania wykonane w 2012 roku) oceniony został jako dobry. Ocena potencjału ekologicznego JCWP Sarbinowo-Dziwna przeprowadzona została w oparciu o potencjał wskaźników biologicznych, hydromorfologicznych oraz fizykochemicznych. Potencjał ekologiczny JCWP w 2014 roku sklasyfikowano jako zły (V klasa).

4.7. LASY

Lesistość gminy kształtuje się następująco:

- powierzchnia lasów ogółem w ha -1645,2
- w tym lasy publiczne w ha - 1561,1
- w tym własność gminy - 28,0
- lesistość w % - 28,9

Większość lasów podlega Nadleśnictwu Gościno (leśnictwa: Starachomino, Bagicz, Stójkowo), część lasów w strefie brzegowej podlega Urzędowi Morskiemu w Słupsku i MON, w rękach prywatnych znajduje się ok. 50 ha. Lasy znajdujące się w strefie ochrony uzdrowskiej „C” oraz w Obszarze Chronionego Krajobrazu mają status ochronnych. Na terenie Gminy znajdują się 2 duże kompleksy leśne: Kołobrzeski Las i Łasiński Las.

Kołobrzeski Las znajduje się na potencjalnym siedlisku żyznej buczyny niżowej. Zbiorowisko to jest jednak wykształcone fragmentarycznie. W większości pododdziałów drzewostan budują wyłącznie buki, ale starodrzew został w znacznej mierze wycięty - większość drzew nie przekracza wieku 60-80 lat, choć znajdują się także okazy, których wiek przekracza sto lat. Oprócz buków licznie występują: dąb, świerk i brzoza, a w miejscach podmokłych olcha i jesion. W wielu pododdziałach w drzewostanie bukowym można odnaleźć gatunki obce dla siedliska żyznej buczyny niżowej lub egzoty. W północnej części kompleksu Kołobrzeskiego Lasu pojawiają się płaty nawiązujące do grądu, bez udziału grabu. W drzewostanie występuje starodrzew bukowo-dębowy. Oprócz tego rozwijają się fitocenozy żyznej buczyny niżowej Galio odorati-Fagetum.

Łasiński Las występuje na potencjalnym siedlisku grądu, ale intensywna gospodarka leśna bardzo zniekształciła fitocenozy leśne – w prześwietlonym drzewostanie dominują buki z pojedynczymi ponad 100-letnimi ostańcami, zwykle bardzo niewielką domieszkę stanowią dęby szypułkowe i graby. Spotykane są płaty z nasadzonym świerkami, daglezią, z dużym udziałem brzozy brodawkowatej oraz w miejscach zabagnionych gatunkami olsów i łęgów. Łasiński Las jest w różnym stopniu podmokły, stąd lepiej zachowane płaty grądów charakteryzuje także pewien udział gatunków bagiennych i wilgotnolubnych – są to więc grądy niskie.

Na odcinku między Sianożętami a Bagiczem płat buczyny dochodzi do dyluwialnego brzegu morskiego. Wzdłuż wybrzeża klifowego od Ustronia Morskiego do wschodniej granicy Gminy ciągnie się pas lasu na potencjalnym siedlisku lasu brzozowo-dębowego *Betulo-Quercetum*. Podlega on silnej antropopresji i jest wyraźnie zaburzony. W niektórych fragmentach dominuje nasadzona sosna. W bardziej typowo wykształconych płatach *Betulo-Quercetum* drzewostan budują głównie dęby, brzozy, sosny, buki, jarzębiny i osiki. Podszyt i runo są bujne i bogate gatunkowo. Zdegradowane torfowisko kopułowe na północ od Kukinii porasta fragmentarycznie wykształcona brzezina bagienna. W drzewostanie dominuje brzoza omszona, której towarzyszą: sosna, dąb, olsza, świerk, osika, jarzębina. Na utworach gliniastych i piaszczysto-gliniastych moren dennych i czołowych, z reguły w środkowych partiach stoków, rozwijają się fitocenozy nizinnych lasów dębowo-grabowych (grąd) *Stellario-Carpinetum*.

4.8. PARKI

Na terenie gminy Ustronie Morskie znajduje się Park podworski z II połowy XIX w. o powierzchni 37,62 ha. Park ten wpisany do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr rej. 918/76. Założenie parkowe składa się z drzewostanu parkowego, drzewostanu leśnego oraz trzech łąk parkowych, stawu i fragmentów fundamentu dawnego pałacu. W parku rosną liczne drzewa o pomnikowych rozmiarach, m.in. 280-letni platan klonolistny *Platanus x hispanica* o obwodzie 630 cm, jesion wyniosły o obwodzie 645 cm, lipa drobnolistna *Tilia cordata* o obw. 492 cm. Kilka lip w północnej części parku ze złamanymi pniami, w najgrubsza, której kikut ma 560 cm obwodu. W parku rośnie zdrowy dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie 445 cm, buk czerwonolistny o obwodzie 360 cm, próchniejący jawor o obwodzie 480 cm. Gatunki tworzące parkowy drzewostan to m.in.: głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, klon pospolity *Acer platanoides*, wierzba krucho *Salix fragilis*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, buk pospolity *Fagus sylvatica*, grab pospolity *Carpinus betulus*, topola biała *Populus alba*, daglezi zielona *Pseudotsuga menziesii*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, świerk pospolity *Picea abies*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, brzoza

brodawkowata *Betula pendula*, platan klonolistny *Platanus x hispanica*, żywotnik wschodniego *Thuja orientalis*.

Na terenie parku poprowadzono ścieżkę edukacyjną z tablicami informacyjnymi (częściowo zniszczone) dotyczącymi m.in. okazów pomnikowych drzew. Do parku przylega fragment leśny – las grądowy, wykształcający się na zboczach zagłębienia terenu oraz ols porzeczkowy z fragmentami łożowisk i szuwarów na jego dnie. W runie o charakterze grądowym występują m.in. śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, przetacznik górski *Veronica montana*, śnieżyczka wiosenna *Leucojum vernum*. Liczny jest bluszcz *Hedera helix*.

4.9. FLORA

Pod względem geobotanicznym analizowany obszar zaliczony został przez W. Szafera do Krainy Brzeg Bałtyku, Okręg Zachodni, zaś na podstawie regionalizacji przyrodniczo-leśnej do Krainy Bałtyckiej, Dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego, Mezoregion Równiny Białogardzkiej.

Gatunki objęte ochroną ścisłą stwierdzone w latach 2003-2004:

- bluszcz pospolity *Hedera helix* – 19 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; grąd na wschód od wsi Rusowo; zjazd z szosy przy Malechowskiej Strudze; buczyna nadmorska na klifie przy Sianożętach; pomorski las mieszany między Ustroniem Morskim a Wieniotowem; cmentarz w Rusowie;
- cis pospolity *Taxus baccata* – park w Rusowie;
- gnieźdźnik leśny *Neotia nidus-avis* – oddz. 311b/c w Łasińskim Lesie;
- grąźel żółty *Nuphar lutea* – oczko przyleśne na SE od Gwizdu; jezioro przy torfowisku mszarnym na wschód od Rusowa;
- grzybień biały *Nymphaea alba* – staw w oddz. 14f w Kołobrzeskim Lesie;
- jarząb szwedzki *Sorbus intermedia* – przy budynku militarnym na lotnisku w Bagiczu;
- kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens* – las mieszany na wydmach w NE części Ustronia M.;
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* – Kukinia przy drodze do oczka wodnego; 3 stanowiska w Łasińskim Lesie; 13 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; skraj lasu przy granicy gminy na SE od Gwizdu; przy drodze gruntowej ze stacji Bagicz do lasu; pobocze drogi przy aeroklubie w Bagiczu; zarośla przy oczku na zachód od Sianożęty; brzezina na torfowisku kopułowym na N od Kukinii; grąd na N od torfowiska w Kukinii; drągowina sosnowa przy żwirowni na E od Rusowa;
- orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* – oddz. 37g w Kołobrzeskim Lesie; pobocze drogi polnej z łąsina do Wieniotowa;
- paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* – las mieszany w Ustroniu Morskim; zarośla na wydmy na E od Ustronia M.; tyczkowina na klifie przy wschodniej granicy Gminy; pomorski las mieszany między Ustroniem M. a Wieniotowem;
- rokitnik zwyczajny *Hippophae rhamnoides* – pomorski las mieszany między Ustroniem M. a Wieniotowem;
- storczyk krwisty *Dactylorhiza incarnata* – podmokłe zagłębienia na zapleczu klifu na N od Sianożęt;
- storczyk plamisty *Dactylorhiza maculata* subsp. *maculata* – podmokłe zagłębienia na zapleczu klifu na N od Sianożęt;

- szafirek drobnokwiatowy *Muscari botryoides* – park w Rusowie; kępa drzew przy drodze z Rusowa do Łasińskiego Lasu;
- śnieżyca wiosenna *Leucojum vernum* – przy parku w Rusowie; kępa drzew przy drodze z Rusowa do Łasińskiego Lasu;
- śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* – park w Rusowie; kępa drzew przy drodze z Rusowa do Łasińskiego Lasu;
- wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum* – lasek bukowo-grabowy przy ul. Polnej w Ustroniu M.; las mieszany na wydmach w NE części Ustronia M.; zarośla na klifie na E od Ustronia M.; pobocze drogi betonowej z Łasina do Ustronia M.; torfowisko Kukinia; grąd na N od torfowiska w Kukinii; przy drodze ze stacji Bagicz do lasu; 2 stanowiska w Łasińskim Lesie; 14 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; grąd koło torfowiska mszarnego na E od Rusowa;
- wrzosiec bagienny *Erica tetralix* – torfowisko kokułowe koło Kukinii; mszar 1 km na E od Rusowa.

Gatunki objęte ochroną częściową stwierdzone w latach 2002-2003:

- kalina koralowa *Viburnum opulus* – park w Rusowie; pobocze drogi w Gwiździe; pobocze drogi w Bagiczu; oddz. 39d w Kołobrzeskim Lesie; park nadmorski w Ustroniu M.; pomorski las mieszany między Ustroniem M. a Wieniotowem; okolice oczka – Ustronie M.; okolice oczka na N od Rusowa;
- kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* – tyczkowina na klifie przy E granicy gminy; żwirownia E od Rusowa;
- konwalia majowa *Convallaria majallis* – lasek bukowo-grabowy przy ul. Polnej z Ustronia M; oddz. 304 w Łasińskim Lesie; 5 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; buczyna nadmorska przy Sianożętach;
- kruszyna pospolita *Frangula alnus* – mokradło śródleśne w Łasińskim Lesie; torfowisko Kukinia; 11 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; las przy zjeździe z Ustronia M. do Łasina; torfowisko mszarne E od Rusowa;
- marzanka wonna *Galium odoratum* – skraj lasu przy granicy gminy SE od Gwizdu; park na klifie w Ustroniu Morskim; pomorski las mieszany między Ustroniem a Wieniotowem; 4 stanowiska w Łasińskim Lesie; 18 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie; las przy Rusowie; buczyna nadmorska przy Sianożętach; grąd na N od torfowiska w Kukinii;
- porzeczka czarna *Ribes nigrum* – las E od Rusowa; 5 stanowisk w Kołobrzeskim Lesie;
- przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis* – oddz. 41 w Kołobrzeskim Lesie;
- turzyca piaskowa *Carex arenaria* – las mieszany w NE części Gminy; zarośla na klifie na E od Ustronia M.; tyczkowina na klifie przy E granicy Gminy; buczyna nadmorska przy Sianożętach;
- wilżyna ciernista *Ononis spinosa* – zarośla na klifie na E od Ustronia M.;

Lasy

Lasy w Gminie zajmują powierzchnię niemal 1600 ha (28% pow. Gminy). Większość lasów podlega Nadleśnictwu Gościno (leśnictwa: Starachomino, Bagicz, Stójkowo), część lasów w strefie brzegowej podlega Urzędowi Morskiemu w Słupsku i MON, w rękach prywatnych znajduje się ok. 50 ha. Lasy znajdujące się w strefie ochrony uzdrowiskowej „C” oraz w Obszarze Chronionego Krajobrazu mają status ochronnych.

Na terenie Gminy znajdują się 2 duże kompleksy leśne: Kołobrzeski Las i Łasiński Las.

Kołobrzesci Las

Znajduje się na potencjalnym siedlisku żyznej buczyny niżowej. Zbiorowisko to jest jednak wykształcone fragmentarycznie. W większości pododdziałów drzewostan budują wyłącznie buki, ale starodrzew został w znacznej mierze wycięty - większość drzew nie przekracza wieku 60-80 lat, choć znajdują się także okazy, których wiek przekracza sto lat. Oprócz buków licznie występują: dąb, świerk i brzoza, a w miejscach podmokłych olcha i jesion.

W wielu pododdziałach w drzewostanie bukowym można odnaleźć gatunki obce dla siedliska żyznej buczyny niżowej lub egzoty, m.in.: daglezwia zielona, dąb czerwony, świerk pospolity, świerk sitkajski, żywotnik olbrzymi, jodła olbrzymia, sosna pospolita, modrzew japoński, modrzew europejski.

Bardzo cennym elementem florystycznym buczyn w Kołobrzescim Lesie jest obecność licznej populacji gatunku górskiego - tojeści gajowej, rzadko spotykanego na niżu. Duże płaty tej płożącej się rośliny spotkać można nad rowami melioracyjnymi, wśród kolein, przy podmokłych drogach leśnych.

Dużą atrakcją przyrodniczą i turystyczną są także dwa potężne dęby: Dąb Bolesław - 691 cm/32 m, wiek 800 lat oraz Dąb Warcisław - 618 cm/30 m, wiek 640 lat.

W północnej części kompleksu Kołobrzesciego Lasu pojawiają się płaty nawiązujące do grądu, bez udziału grabu. W drzewostanie występuje wspañiały starodrzew bukowo-dębowy (*Fagus silvatica* - 7 okazów o wymiarach pomnikowych – max 425 cm/29 m, *Quercus robur* – 10 okazów o rozmiarach pomnikowych - max. 545 cm/25 m). Oprócz tego rozwijają się fitocenozy żyznej buczyny niżowej *Galio odorati*-*Fagetum*.

Łasiński Las

Łasiński Las występuje na potencjalnym siedlisku grądu, ale intensywna gospodarka leśna bardzo zniekształciła fitocenozy leśne – w prześwietlonym drzewostanie dominują buki z pojedynczymi ponad 100-letnimi ostańcami, zwykle bardzo niewielką domieszkę stanowią dęby szypułkowe i graby. Spotykane są płaty z nasadzoną świerkami, daglezwą, z dużym udziałem brzozy brodawkowatej oraz w miejscach zabagnionych gatunkami olsów i łągów. Łasiński Las jest w różnym stopniu podmokły, stąd lepiej zachowane płaty grądów charakteryzuje także pewien udział gatunków bagiennych i wilgotnolubnych – są to więc grądy niskie.

Na odcinku między Sianożętami a Bagiczem płat buczyny dochodzi do dyluwialnego brzegu morskiego. Drzewa rosnące na obrzeżach mają niemal białą korę. Najgrubszy okaz buka zwyczajnego osiąga tu rozmiary: 345 cm/22 m.

Wzdłuż wybrzeża klifowego od Ustronia Morskiego do wschodniej granicy Gminy ciągnie się pas lasu na potencjalnym siedlisku lasu brzożowo-dębowego *Betulo-Quercetum*. Podlega on silnej antropopresji i jest wyraźnie zaburzony. W niektórych fragmentach dominuje nasadzona sosna (np. przy wschodniej granicy m. Ustronie Morskie). Na powiązania tego typu fitocenozy z nadmorskim lasem brzożowo-dębowym wskazują: domieszka w drzewostanie brzozy brodawkowatej, dębu szypułkowego, niekiedy bujny podszyt. W bardziej typowo wykształconych płatach *Betulo-Quercetum* drzewostan budują głównie dęby, brzozy, sosny, buki, jarzębiny i osiki. Podszyt i runo są bujne i bogate gatunkowo.

Zdegradowane torfowisko kopolowate na północ od Kukinii porasta fragmentarycznie wykształcona brzezina bagienna. W drzewostanie dominuje brzoza omszona, której towarzyszą: sosna, dąb, olsza, świerk, osika, jarzębina.

Na utworach gliniastych i piaszczysto-gliniastych moren dennych i czołowych, z reguły w środkowych partiach stoków, rozwijają się fitocenozy nizinnych lasów dębowo-grabowych (grąd) *Stellario-Carpinetum*. Płaty tego zbiorowiska spotkać można w Łasińskim Lesie i w śródpolnych wyspach na północ od Kukinii, na zboczach niecki terenu przylegającego do parku w Rusowie oraz w Kołobrzeskim Lesie.

Na zboczach niecki terenu porośniętej przez ols porzeczkowy przylegającej do parku w Rusowie wykształcił się grąd o wyjątkowo interesującej fizjonomii. Potężne, ponad 130-letnie buki i dęby.

Zbiorowiska zaroślowe

Najbardziej rozpowszechnione spośród zbiorowisk zaroślowych w Gminie Ustronie Morskie są łożowiska *Salcetum pentandro-cinereae*, budowane głównie przez krzewiaste wierzby, zwłaszcza wierzbę szarą, wierzbę uszatą i wierzbę pięciopręcikową.

Łozowiska spotkać można w obrębie torfowisk niskich, występujących w północno-zachodniej części Gminy (pradolina między Bagiczem a Sianożętami), wokół oczek śródpolnych, wzdłuż rowów melioracyjnych, w centralnej części torfowiska kopułowego na północ od Kukinii oraz w niecce terenu przylegającej do parku w Rusowie. Do najczęstszych składników zielnych tych zabagnionych fitocenoz, należą: trzcina pospolita, mozga trzcinowata, trzcinnik lancetowaty, manna mielec, turzyca błotna, sit rozpierzchły, skrzyp bagienny.

Do najrzadszych zbiorowisk zaroślowych w gminie Ustronie Morskie należą czyźnie, cierniste zarośla tarninowo-głogowe. Spotkano je wśród upraw zbożowych w okolicach stacji PKP – Bagicz i w okolicach Kukinii. Tworzą tam kępy wielogatunkowych zarośli z przewagą tarniny, róży, głogu, leszczyny, trzmieliny oraz jeżyn.

Roślinność klifów i wydm nadmorskich

Występują tu trawy: piaskownica zwyczajnej, wydmuchrzyca piaskowa, kostrzewa szczeciniasta, kostrzewa kosmata, turzyca piaskowa, a także dosyć często honkenia piaskowa, rukwiel nadmorska, solanka kolczysta. Fasonowe plotki u podnóża klifów stwarzają dogodne warunki do rozwoju tych pionierskich gatunków, a zbierające się między nimi szczątki organiczne użyźniają podłoże, dzięki czemu rukwiel i solanka osiągają imponujące rozmiary. Niekiedy wśród nich pojawiają inne gatunki azotolubne, m.in, loboda rozłożysta w odmianie wąskolistnej.

Na zboczach klifów występują: podbiał pospolity, ostrożeń polny, kupkówka pospolita, stokłosa miękka, wyka ptasia, krwawnik pospolity, rogownica skupiona, skrzyp polny. W dolnych partiach stoków masowo pojawia się lepiężnik kutnerowaty. Na piaszczystych fragmentach klifów porasta przelot zwyczajny.

Roślinność nieleśna torfowisk

Na terenie gminy Ustronie Morskie największe powierzchnie zajmują torfowiska niskie. W kompleksach leśnych: Kołobrzeskim Lesie i Łasińskim Lesie wypełniają rozproszone, zwykle kilkuhektarowe niecki terenu i porośnięte są przez ols porzeczkowy. W okolicach Rusowa torfowisko niskie wypełnia dużą misę dawnego jeziora (prawdopodobnie) i porośnięte jest przez młody oles porzeczkowy, łożowiska i turzycowiska. Najrozleglejsze kompleksy torfowisk niskich, porośniętych przez zbiorowiska szuwarowe i łąkowe, występują w północno-zachodniej części Gminy między

Bagiczem a Sianożętami oraz w północno-wschodniej części Gminy, w okolicach Wieniatowa (Łasińskie Łąki).

Spośród nielicznych torfowisk wysokich i przejściowych większość uległa przekształceniom lub całkowitemu zniszczeniu. Na północ od Kukini znajduje się stosunkowo duże, ale silnie zdegradowane torfowisko kopułowe, porośnięte przez fragmentarycznie wykształconą brzezinę bagienną, olsy i łozowiska.

Na terenie gminy najpowszechniej występuje szuwar trzcinowy, w której dominuje trzcina pospolita, szuwar i wielkoturzycowy z turzycą błotną. Rzadziej spotyka się szuwar mozgowy.

W kompleksie torfowisk niskich „Łasińskich Łąkach” w kilku miejscach wykształciły się szuwały z sitowiem jeziornym i tatarakiem.

Bardzo cenny ekosystem znajduje się 1 km na wschód od Rusowa. Jest to przejściowe torfowisko emersyjne wokół dystroficznego jeziorka. Warstwa mszysta zbudowana niemal wyłącznie przez torfowca, warstwa zielna zdominowana przez wełniankę wąskolistną. Licznie występuje także żurawina błotna turzycy dzióbkwata. Do najcenniejszych składników runa należy turzycza bagienna znajdująca się w Czerwonej Księdze. Torfowisko zarasta stopniowo brzozą omszoną i sosną.

4.10. GRZYBY I POROSTY

Grzyby wielkoowocnikowe

Z gatunków objętych ochroną ścisłą na terenie gminy występuje tylko kolczakówka strefowana *Hydnellum concrescens*. Gatunków pod ochroną częściową dotychczas udokumentowano 9 gatunków. W obrębie gminy występuje 21 gatunków narażonych na wymarcie, 42 gatunki rzadkie, potencjalnie zagrożone, 5 gatunków o nieokreślonym statusie zagrożenia, 12 gatunków wymierających.

Porosty

Z gatunków objętych ochroną ścisłą na terenie gminy występują dwa. Spośród gatunków pod ochroną częściową dotychczas udokumentowano 4 taksony. W obrębie gminy objętej opracowaniem występuje 1 gatunek wymierający, 3 gatunki zagrożone wymarciem, 4 gatunki bliskie zagrożeniu oraz 5 gatunków narażonych na wymarcie.

4.11. FAUNA

Na obszarze gminy Ustronie Morskie opisano:

- ponad 200 gatunków bezkręgowców;
- 13 gatunków płazów i gadów,
- prawie 130 gatunków ptaków,
- 26 gatunków ssaków

Bezkęgowce

Spośród gromady ślimaków stwierdzono stanowiska Winniczka na obrzeżu Łasińskiego i Kołobrzieskiego Lasu, a także w parku w Rusowie. Ponadto stwierdzono inne gatunki: ślimak zaroślowy, wstężyk gajowy i wstężyk ogrodowy a także ślimaki bezskorupowe: ślimaka wielkiego i pomrowa wielkiego.

Ślimaki wodne reprezentowane są przez błotniarkę stawową, zatoczkę i żyworódkę rzeczną. Trzmiele były reprezentowane przez kilka gatunków: prawdopodobnie: ziemnego, leśnego, gajowego, kamiennika, ogrodowego i rudego.

Zarejestrowano także obecność kilku gatunków chrząszczy objętych ochroną gatunkową: biegacza złocistego, biegacza ogrodowego, biegacza leśnego, biegacza fioletowego i biegacza gajowego.

Spośród ważek rozpoznano świteziankę dziewicę oraz ważkę płaskobrzuchą.

Kręgowce

Stan kręgowców gminy Ustronie Morskie wydaje się być mało urozmaicony. Stwierdzono kilka cennych gatunków kręgowców spośród 130 stwierdzonych taksonów ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków - rozradzających się tu lub stale przebywających.

Ryby

Z ciekawszych gatunków uznanych za zagrożone na czerwonych listach regionalnych wymienić należy: szczupaka, lina, ukleje, węgorza, cierniczka i sandacza.

Płazy

Wszystkie gatunki płazów objęte są ochroną gatunkową według Rozporządzenia Ministra Środowiska z 2001 r. Stanowią one najbardziej zagrożoną wyginieciem grupę. W gminie Ustronie Morskie występuje 8 gatunków. Do rzadko występujących zaliczyć należy traszkę zwyczajną (6 stanowisk na obszarze Kołobrzeskiego Lasu i Łasińskiego Lasu), a także grzebiuszkę (co najmniej 8 stanowisk). Zdecydowanie najrzadszym płazem jest kumak (1 stanowisko koło Rusowa).

Gady

Wszystkie gatunki gadów należą do chronionych według rozporządzenia według rozporządzenia o ochronie gatunkowej z 2001 r. Gady były reprezentowane przez 3 gatunki - 2 jaszczurki i 1 węża. Ich stanowiska były ściśle związane z Kołobrzeskim i Łasińskim Lasem.

Ptaki

Na terenie gminy stwierdzono gniazdowanie lub stałe przebywanie co najmniej 84 gatunków ptaków, z tego kilka znajduje się na listach taksonów szczególnie zagrożonych wyginieciem lub chronionych strefowo. Łąki w tej Gminie są siedliskami dla derkacza. Stwierdzono go tu na 15 stanowiskach. Również bekas kszyc i przepiórka posiadają w tej Gminie bogaty wykaz stanowisk. Gatunkiem stwierdzonym, a wpisanym do Czerwonej księgi i Czerwonych list jest kania ruda, której stanowiska znajdują się najprawdopodobniej na terenie Kołobrzeskiego i Łasińskiego Lasu. Rzadkim gatunkiem jest błotniak łąkowy operujący na łąkach na południe od Rusowa. Stosunkowo licznie występuje bocian biały. W Rusowie naliczono aż 6 gniazd tego ptaka.

Ssaki

Ssaki reprezentuje co najmniej 21 gatunków. Najcenniejszymi są niewątpliwie nietoperze: nocek rudy, mroczek późny i borowiec wielki. Do najcenniejszych gatunków ssaków należą: borsuk, kret europejski, jeż, ryjówka aksamitna, zając szarak, kuna leśna, kuna domowa, tchórz zwyczajny, jeleń europejski i sarna.

4.12. OBSZARY OBJĘTE PRAWNYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Łączna powierzchnia obszarów chronionych w gminie wynosi 2370 ha, co stanowi niemal 42% ogólnej powierzchni gminy. Do głównych form ochrony przyrody w gminie należy:

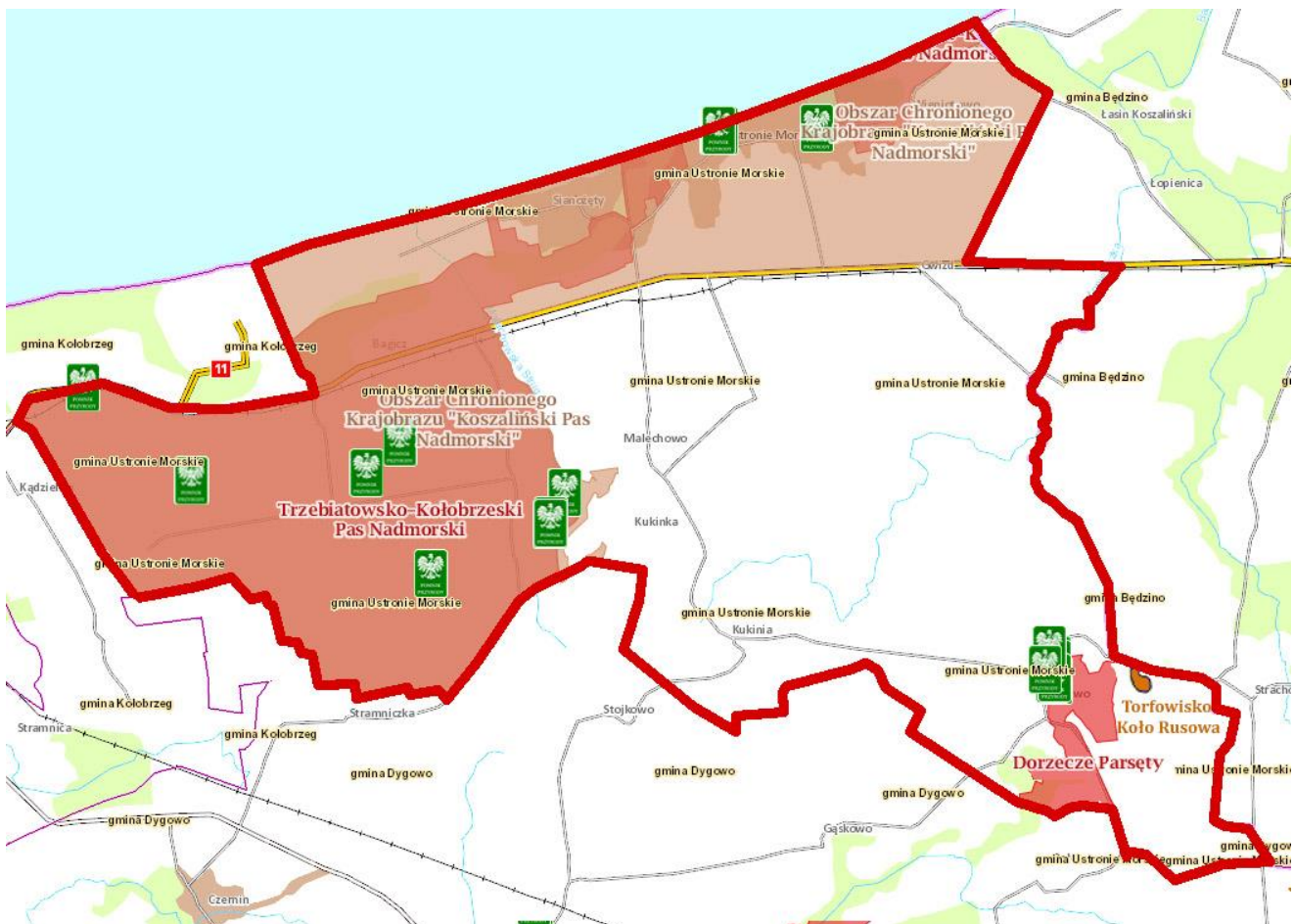
- Obszar Chronionego Kajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”

- Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Trzebiatowsko-Kołobrzegi Pas Nadmorski” (PLH320017)
- Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Dorzecze Parsęty” (PLH320007)
- 19 pomników przyrody

Dodatkowo w ramach opracowania *Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego* (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 02.2010 r.), na terenie gminy Ustronie Morskie wskazano jeden potencjalny rezerwat przyrody (**Torfowisko Koło Rusowa**), którego celem jest ochrona jedyne, dobrze zachowanego torfowiska z klasy *Scheuchzeria-Caricetea*, w interesującym stadium dynamicznym (pośrednim między torfowiskiem przejściowym i wysokim).

Lokalizację prawnych form ochrony przyrody, na terenie gminy Ustronie Morskie, przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 5. Lokalizacja obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody w gminie Ustronie Morskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Geoserwis GDOŚ, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> oraz *Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego*, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, Szczecin 2010 r

Obszar Chronionego Krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”

Obszar o niezwykłych walorach krajobrazowych, w którego skład wchodzi wydmy nadmorskie, tereny leśne oraz łąki z roślinnością halofilną. Na tym obszarze zachowany jest pas drzewiastej i zaroślowej roślinności wydmowej wraz z podmokłymi łąkami i trzcinowiskami na zapleczu wydm oraz

z efektywnymi fauną i piaszczystymi plażami na wybrzeżu. W granicach OChK znajdują się siedliska ważne dla bytowania, cennych kręgowców, takich jak trzaska zwyczajna, ropucha szara, żaby: jeziorkowa, trawną i moczarową, jaszczurki: żyworodna i padalec, derkacz, kszczyk, kania ruda i błotniaki: stawowy oraz łąkowy, świerszczak oraz strumieniówka, dzierzby, nietoperze i fasicowate. Wybrzeże Bałtyku jest okresowo wykorzystywane przez foki, które przed stu laty nawet tu mogły się rozradzać. Również jeszcze stosunkowo niedawno plaże Bałtyku, jak i łąki nadmorskie stanowiły z pewnością biotop dla lęgów ptaków siewkowatych, takich jak rycyk, kulik, krwawodziób, biegus zmienny, a być może także bekasik. W pasie nadmorskim znajdują się obszary klifowe, nadmorskie wydmy szare, inicjalne stadia nadmorskich wydm białych, lasy mieszane na wydmach nadmorskich, żyzne buczyny, kwaśne buczyny, grąd subatlantycki, kwaśne dąbrowy, lasy łąkowe oraz łąki świeże użytkowane ekstensywnie i podmokłe łąki eutroficzne oraz przymorskie jezioro Jamno z mierzeją oddzielającą go od morza oraz przylegające do jeziora kompleksy lasów i bagiennych łąk.

Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Trzebiatowsko-Kołobrzesci Pas Nadmorski” (PLH320017)

Ostoja obejmująca dobrze zachowany fragment zróżnicowanego geomorfologicznie wybrzeża Bałtyku: brzegi klifowe, wydmowe, mierzeje odcinające lagunowe jeziora przymorskie, płytkie ujścia rzek. Typowo wykształcony układ pasowy biotopów obejmuje pas wód przybrzeżnych, plażę z pasami kicziny, wydmy białe oraz wydmy szare z charakterystyczną roślinnością psammofilną i wydmy brunatne, porośnięte borami bażynowymi. Na odcinkach dyluwialnych rozwija się pomorski las brzoźowo-dębowy. Na zapleczu pasa wydmowego spotkać można lasy bagienne i łąkowe, wykształcone częściowo na podłożu torfowym: wokół jeziora Liwia Łuża, między Włodarką a Mrzeżynem oraz na południowy wschód od Dźwirzyna. Na południowy wschód od Kołobrzegu rozciąga się duży kompleks leśny z dominacją żyznych buczyn, ale także z udziałem dobrze wykształconych grądów, łąków, olsów oraz z zachowanymi fragmentami starodrzewu (Kołobrzesci Las). Charakterystycznym elementem pasa brzegowego są jeziora lagunowe, oddzielone od morza wąskim pasem mierzei: Resko Przymorskie i Liwia Łuża. Pełnią ważną rolę jako ostoje ptaków, obfitują także w cenne gatunki flory. Nad jeziorem Liwia Łuża odnaleziono niewielkie stanowisko selerów błotnych. Od południa obszar Ostoi zamknięty jest rozległym, pasmowym obniżeniem Pradoliny Bałtyckiej, w dużym stopniu wypełnionej pokładami torfów niskich, w większości odwodnionych w przeszłości i wykorzystywanych jako użytki zielone. Obszar pradoliny przecięty jest siecią kanałów oraz mniej lub bardziej naturalnych cieków (m. in. Rega, Stara Rega, Czerwona). Obecnie duży procent powierzchni pradoliny nie jest użytkowany rolniczo. Na obrzeżach pradoliny obserwuje się rozwój zarośli z udziałem woskownicy europejskiej (Roby, Dźwirzyna).

Ostoja odznacza się wysokim stopniem reprezentatywności siedlisk, typowych dla południowego wybrzeża Morza Bałtyckiego. Głównym walorem obszaru jest dobry stan zachowania typowych biotopów tworzących pas nadmorski, w szczególności kompleksu borów bażynowych. W obrębie ostoi występuje jedno z bardziej rozległych skupisk roślinności halofilnej w Polsce (na północ od Włodarki). W okolicach Robów i Stramniczki występują niewielkie, ale cenne florystycznie mszarne torfowiska typu bałtyckiego.

Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Dorzecze Parsęty” (PLH 320007)

Dorzecze Parsęty obejmuje szereg ważnych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie zidentyfikowano ich 25, tworzących mozaikę i pokrywających ponad 50% powierzchni obszaru. Często są to siedliska bardzo rzadkie bądź unikatowe w skali kraju i Europy. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej fauny, która podlega ochronie na podstawie konwencji międzynarodowych. Stwierdzono tu występowanie 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- rzeka i jej liczne dopływy posiadają najlepsze w Polsce, a może w Europie, warunki dla tarła łososi, co zapewnia utrzymanie naturalnej populacji tego gatunku w naszym kraju; ponadto naturalny charakter rzeki i jej dopływów zapewnia tarło dla innych ryb łososiowatych: troci wędrowniej, pstrąga potokowego i lipienia (zachowanie takiego stanu wymaga zakazu budowania nowych przegród na rzece, natomiast istniejące, jeśli nie zostaną rozebrane, muszą być wyposażone w bardzo dobrze działające przepławki);
- obecność w rzece innych gatunków ryb (poza łososiowatymi) cennych przyrodniczo i gospodarczo: licznej populacji strzebli potokowej, certy - gatunku wędrownego i węgorza pochodzenia naturalnego, który dociera do Parsęty z odległych atlantyckich miejsc rozrodu;
- jako cenny obszar dla rozrodu wydry;
- rozległe połacie różnego typu lasów łągowych w obrębie dolin rzecznych i na obszarze zagłębień dennomorenowych;
- jedno z większych koncentracji zjawisk źródłiskowych na Pomorzu oraz duże zróżnicowanie wielu innych typów mokradeł, zwłaszcza torfowisk;
- malowniczy krajobrazowo przełomowy odcinek rzeki Parsęty pomiędzy Starym Dębniem, Osówkiem i Byszynem oraz głębokie wąwozy i strome jary rzeki Perznicy, Trzebiegoszczy i Łozicy;
- jako ważny obszar dla zachowania w Polsce naturalnej populacji złoci pochwowatej *Gagea spathacea* i kokoryczy drobnej *Corydalis pumila*, czy grążela drobnego *Nuphar pumila*; - jedyne na Pomorzu stanowisko ślodziennicy naprzeciwlistnej *Chrysosplenium oppositifolium* w dolinie Dębnicy;
- liczne i bardzo dobrze zachowane biotopy dla ptaków drapieżnych: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, bielika, puchacza, czy sowa błotna oraz dla ptaków związanych z obszarami wodno-błotnymi: bociana białego, bociana czarnego, zimorodka, sieweczki rzecznej, kulika wielkiego, czy żurawia.

Ponadto Parsęta jest ważnym obszarem dla zimowania ptaków wodno-błotnych na Pomorzu.

Prowadzi się tu Program restytucji łososia, troci, certy i jesiotra, a rzeka Parsęta została włączona do potencjalnych rzek łososiowych (Salmon River Inventory) w ramach międzynarodowego programu: Salmon action plan 1997-2010 prowadzonego przez Międzynarodową Komisję Rybołówstwa Morza Bałtyckiego (International Baltic Sea Fisheries Commission) i HELCOM; oraz międzynarodowy program "Zintegrowany system zarządzania i ochrony terenów podmokłych i zalewowych w dorzeczu Parsęty", którego celem jest wypracowanie systemu zarządzania przyrzecznymi terenami podmokłymi dla ochrony bioróżnorodności w krajobrazie wiejskim, odtworzenie terenów podmokłych dla zwiększenia bioróżnorodności, zmniejszenia ryzyka powodzi w dolnej części dorzecza oraz ochrony przed zanieczyszczeniem biogenami pochodzenia rolniczego.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE PRZYRODY

5.1. POWIETRZE I KLIMAT

W dokumencie Informacja o stanie środowiska w powiecie kołobrzeskim w 2014 roku stwierdzono że występowania na terenie całego powiatu stan powietrza jest w pełni zadowalający.

Część zanieczyszczeń powietrza (w tym głównie pył zawieszony) na terenie gminy Ustronie Morskie ma charakter alochtoniczny i pochodzi z aglomeracji miejskiej miasta powiatowego Kołobrzeg sąsiadującej od strony zachodniej z gminą.

Dodatkowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest emisja liniowa wzdłuż szlaków komunikacyjnych, w tym w szczególności z drogi krajowej nr 11. Ponadto wiele dróg gminnych posiada nawierzchnię szutrową. Poruszające się po takich drogach pojazdy powodują znaczne zapylenie, szczególnie w okresie letnim.

Uciążliwym, choć jedynie w mikroskali źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja odorów z hodowli zwierząt.

Głównym źródłem presji na klimat w gminie Ustronie Morskie jest emisja gazów cieplarnianych, a w szczególności dwutlenku węgla, pochodząca z indywidualnych źródeł produkcji energii cieplnej w gospodarstwach domowych. Istotnym źródłem energii cieplnej na jest gaz ziemny oraz węgiel.. Szczególnie to drugie paliwo charakteryzuje się niekorzystnym stosunkiem kaloryczności do ilości emitowanego CO₂. Presję na klimat pogłębia dodatkowo niska klasa energetyczna wielu budynków mieszkaniowych a także budynków publicznych, co oznacza zwiększone zużycie energii pochodzącej ze spalania paliw kopalnych.

5.2. WODY

Stan jednolitych części wód w gminie Ustronie Morskie jest określany przez WIOŚ jako umiarkowany. Do głównych przyczyn zagrożenia jakości jednolitych części wód na terenie gminy Ustronie Morskie należy zaliczyć:

- emisję ścieków ze źródeł komunalnych,
- niewystarczający poziom skanalizowania Gminy,
- spływ powierzchniowy biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych,

Przyczyną zanieczyszczenia wód może być niepełni skanalizowany obszar gminy (88,7% ogółu ludności gminy). Zbiorcza sieć kanalizacyjna obsługuje miejscowości: Wieniotowo, część Ustronia Morskiego, Sianożęty, Bagicz, Kukinka, Kukinia oraz Rusowo. Pozostałe miejscowości w gminie nie przyłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych. Oznacza to, że większość ścieków komunalnych odprowadzana jest do zbiorników bezodpływowych. Zbiorniki takie, szczególnie te starsze, są często nieszczelne, co powoduje lokalne zanieczyszczenia gruntów i wód.

Ze względu na produkcję rolną w gminie, do wód podziemnych i powierzchniowych przedostawać się mogą związki azotu (azotany i azotyny) i fosforu, pochodzące z niespożytkowanych przez uprawy składników nawozów mineralnych i naturalnych oraz zanieczyszczenia związane z produkcją zwierzęcą.

Oprócz ścieków bytowych oraz spływów z pól, do wód przedostawać się mogą zanieczyszczenia związane z występowaniem ścieków opadowych. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy na terenie miejscowości gminnych. Zabudowa taka charakteryzuje się dość znacznym stosunkiem powierzchni uszczelnionych w stosunku do ogólnej powierzchni zajmowanego terenu, co powoduje spływ i koncentrację wód opadowych, silnie zanieczyszczonych głównie zawiesinami nieorganicznymi i związkami ropopochodnymi. Również na terenie samej gminy w zabudowie wiejskiej mogą pojawiać się zanieczyszczenia z wód opadowych mające związek z:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.,
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- odpady wyrzucone poza kubły oraz nielegalnie składowane odpady,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Jeszcze innym źródłem zanieczyszczeń są spływy z dróg w tym w szczególności z drogi krajowej nr 11 oraz odcieki z nielegalnych lub nieeksploatowanych już składowisk odpadów komunalnych.

5.3. ZASOBY NATURALNE

Głównym problemem, występującym na terenie gminy Ustronie Morskie, związanym z zasobami naturalnymi, jest zużywanie nieodnawialnych zasobów energetycznych. Wiele budynków mieszkalnych, a także budynki użyteczności publicznej charakteryzują się niską klasą energetyczną a głównym źródłem zasilania pozostaje węgiel kamienny. Oznacza to zwiększone w stosunku do obecnych możliwości techniczno-ekonomicznych, zużycie zasobów paliw kopalnych.

5.4. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBA

Głównym źródłem zanieczyszczenia gleb na terenie gminy Ustronie Morskie jest:

- kwaśna depozycja (tlenków azotu i siarki) związana z emisją niską z indywidualnych, rozproszonych źródeł produkcji energii cieplnej, z osadnictwa wiejskiego na terenie gminy jak i z obszaru aglomeracji kołobrzeskiej.
- emisja metali ciężkich pochodzących ze spalania paliw energetycznych w pojazdach, głównie wzdłuż drogi krajowej nr 11, a także dróg powiatowych i gminnych.

Jednym z czynników degradujących rolniczą przestrzeń produkcyjną jest erozja gleby. Jej główną przyczyną jest zniszczenie trwałej szaty roślinnej (lasów, łąk, pastwisk) tworzącej zwartą ochronę powierzchni ziemi. Tak więc problem erozji dotyczy przede wszystkim gleb uprawnych. Charakter i nasilenie erozji zależy od rzeźby terenu, składu mechanicznego gleby, wielkości i rozkładu opadów atmosferycznych w czasie oraz od sposobu użytkowania terenu.

Kolejnym problemem są zagrożenia związane z spójnością krajobrazu. Od kilku lat wzdłuż nadbrzeża Morza Bałtyckiego narasta presja na zagospodarowanie urbanistyczne terenów atrakcyjnych krajobrazowo. Obecnie presja ta na terenie gminy nie jest bardzo znacząca. Obserwując jednak trendy w zakresie zabudowy turystycznej, stwierdzić można, że problem ten w gminie będzie się nasilać w perspektywie kolejnego dziesięciolecia.

5.5. PARKI

Głównym zagrożeniem dla Parku podworskiego z XIX w. jest poziom zaniedbania. Liczne drzewa z racji wieku są w złym stanie zdrowotnym. Kilka okazałych lip w minionym roku złamało się. Obiekt w

miejscami zaśmiecony, tablice informacyjne zniszczone. Młode pokolenie drzew reprezentuje pospolite gatunki i ma charakter leśny.

5.6. ODPADY

Główny problem stanowi dość niski poziom gospodarstw domowych segregujących odpady (19,5% w roku 2015), choć osiągnięte poziomy odzysku są dość znaczące i wynoszą:

- osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: 58,03%;
- osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych: 43,89%;
- żadna ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nie została przekazana na składowisko.

Znaczącym źródłem wytwarzającym odpady jest ruch turystyczny na terenie gminy, jednak w ramach systemu selektywnej zbiórki odpadów gmina zachowała tzw. dzwony uliczne, służące mieszkańcom i turystom jako ogólnodostępne punkty selektywnej zbiórki odpadów typu: szkło, papier i tworzywa sztuczne

5.7. OBSZARY OBJĘTE PRAWNYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Na terenie gminy Ustronie Morskie występują następujące prawne formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”
- Specjalny obszar ochrony siedlisk „Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski” (PLH320017)
- Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dorzecze Parsęty” (PLH320007)

Główne zagrożenia dla funkcjonowania obszaru PLH320017, przedstawione w standardowym formularzu zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 4. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar PLH320017 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

Poziom	Zagrożenia i presje [opis]
średni	Zarzućenie pasterstwa, brak wypasu
średni	Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe
niski	Sztorm, cyklon
wysoki	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie
wysoki	Zabudowa rozproszona
wysoki	Erozja
wysoki	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie
wysoki	Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych
średni	Zaniechanie / brak koszenia
średni	Nawożenie (nawozy sztuczne)
średni	Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)
średni	Sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)
średni	Pojazdy zmotoryzowane
średni	Intensywne utrzymywanie parków publicznych / oczyszczanie plaż
średni	Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem
średni	Problematyczne gatunki rodzime
średni	Obce gatunki inwazyjne
średni	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie
średni	Prace związane z obroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble
średni	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

średni	Nagromadzenie materii organicznej
średni	Kempingi i karawaningi

Źródło: opracowanie na podstawie Standardowy formularz danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), Obszar PLH320017

Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, zostały szczegółowo omówione w Załączniku nr 3 Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017.

Tabela 5. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony obszaru PLH 320017

Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
Estuaria	<ul style="list-style-type: none"> wzrost antropopresji, niszczenie spójności przyległych siedlisk Ad.2. pogorszenie napływu wód morskich powodowane rozbudową portów Ad.3. spływy kajakowe - niepokojenie zwierząt, przypadkowe niszczenie roślinności nadmierna eutrofizacja wody na skutek spływów powierzchniowych z użytkowanych rolniczo obszarów wzrost antropopresji oraz przekształcanie siedlisk poprzez budowę przystani jachtowych/stanic wodnych
Laguny przybrzeżne	<ul style="list-style-type: none"> wzrost antropopresji, niszczenie spójności przyległych siedlisk przyspieszone zarastanie jeziora pogorszenie zasilania jeziora Liwia Łuża wodami morskimi spowodowane obecnością wrót sztormowych na Kanale Liwka nadmierna eutrofizacja wody na skutek spływów powierzchniowych z użytkowanych rolniczo obszarów Ad. 5-6. ingerencja w strukturę gatunkową, niepokojenie zwierząt, przypadkowe niszczenie roślinności pogorszenie napływu wód morskich do jeziora spowodowane rozbudową portu spływy kajakowe -niepokojenie zwierząt, przypadkowe niszczenie roślinności
Kidzina na brzegu morskim	<ul style="list-style-type: none"> niszczenie mechaniczne roślinności i zwałowanej materii organicznej niszczenie mechaniczne roślinności i zwałowanej materii organicznej
Klifowy na wybrzeżu Bałtyku	<ul style="list-style-type: none"> zmiana naturalnej dynamiki klifów niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów osuwiskowych, zaśmiecanie wzrost antropopresji, zanieczyszczeń i zniszczeń mechanicznych w koronie klifu
Solniska nadmorskie (Glaucopuccinellietalia Maritimae, część - zbiorowiska nadmorskie)	<ul style="list-style-type: none"> wzrost antropopresji, niszczenie spójności siedliska Ad. 2-3. zarastanie słonych, niskodarniowych łąk przez ekspansywne glikofity - głównie trzcinę wkraczanie krzewów i drzew na przesuszone solnisko współzawodnictwo m.in. o światło między halofitami i wysokimi, ekspansywnymi glikofitami degeneracja lub degradacja siedliska, zanik halofitów Wycofywanie się gatunków charakterystycznych na rzecz ekspansywnych gatunków rodzimych (trzcina pospolita, moga trzcinowata, gatunki z rodzaju turzyc, perz właściwy) pogorszenie zasilania jeziora Liwia Łuża wodami morskimi spowodowane obecnością wrót sztormowych na Kanale Liwka Zniszczenie siedliska spowodowane budową gazociągu WC BalticPipe na N od Włodarki
Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych	<ul style="list-style-type: none"> naturalne niszczenie siedliska niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych rozwiewanie wydm, niszczenie przez fale morskie naturalna lub przyspieszona przez nasadzenia drzew i krzewów sukcesja w kierunku kolejnych stadiów rozwoju roślinności na wydmach nadmorskich
Nadmorskie wydmy białe (Elymoammophiletum)	<ul style="list-style-type: none"> rozwiewanie wydm, niszczenie przez fale morskie stosowanie zakorzeniającej się faszyny wierzbowej, obsadzanie wydm krzewami/drzewami, wpływają na strukturę gatunkową i fizjonomię siedliska niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie zanik typowej fizjonomii i struktury gatunkowej niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie naturalne niszczenie siedliska naturalna lub przyspieszona przez nasadzenia drzew i krzewów sukcesja w kierunku kolejnych stadiów rozwoju roślinności na wydmach nadmorskich

Nadmorskie wydmy szare	<ul style="list-style-type: none"> rozwiewanie wydm, niszczenie przez fale morskie obsadzenie wydm krzewami/drzewami, wpływają na strukturę gatunkową i fizjonomię siedliska niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie zanik typowej fizjonomii i struktury gatunkowej niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie naturalne niszczenie siedliska naturalna lub przyspieszona przez nasadzenia drzew i krzewów sukcesja w kierunku kolejnych stadiów rozwoju roślinności na wydmach nadmorskich Zniszczenie siedliska spowodowane budową terminalu odbiorczy gazu i placu montażowy na E od Pogorzeli Zniszczenie siedliska spowodowane budową gazociągu BalticPipe na E od Pogorzeli
Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika	<ul style="list-style-type: none"> niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie Przekształcenie siedliska spowodowane ekspansją gatunków rodzimych (sosna pospolita, kosodrzewina, sosna hakowata, brzoza brodawkowata, wierzba wawrzynkowa)
Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	<ul style="list-style-type: none"> niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie ustalenie zagrożeń po uzupełnieniu stanu wiedzy Przekształcenie siedliska spowodowane ekspansją gatunków rodzimych (sosna pospolita, kosodrzewina, sosna hakowata, brzoza brodawkowata, wierzba wawrzynkowa)
Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	<ul style="list-style-type: none"> niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie wydeptywanie/niszczenie mechaniczne runa niszczenie ciągłości płatów siedliska, wzrost antropopresji niszczenie mechaniczne roślinności wydm, uruchamianie procesów eolicznych, zaśmiecanie kłody - niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, niszczenie mechaniczne roślinności, uruchamianie procesów eolicznych, rozwiewanie wydm, niszczenie przez fale morskie
Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion	<ul style="list-style-type: none"> wypływanie na skutek gromadzenia się osadów przyspieszenie wypływania nadmierna eutrofizacja wody i przyspieszone wypływanie na skutek spływów powierzchniowych z użytkowanych rolniczo obszarów przyspieszone zarastanie drobnych zbiorników wodnych ustalenie innych zagrożeń po uzupełnieniu stanu wiedzy osuszanie drobnych zbiorników wodnych zaśmiecanie, zasypywanie drobnych zbiorników wodnych
Suche wrzosowiska (Calluno- Geniston, Pohlio Callunion, Calluno- Arctostaphylian)	<ul style="list-style-type: none"> wzrost antropopresji, niszczenie spójności przyległych siedlisk zarastanie wrzosowisk na skutek postępującej sukcesji (konieczna ochrona czynna) zarastanie wrzosowisk krzewami i drzewami
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<ul style="list-style-type: none"> wzrost trofii na skutek spływów powierzchniowych z użytkowanych rolniczo terenów przyległych do torfowiska zarastanie torfowiska - sukcesja w kierunku lasów bagiennych zmiana stosunków wodnych, przyspieszenie sukcesji
Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	<ul style="list-style-type: none"> Przekształcenie siedliska spowodowane ekspansją gatunków rodzimych (wierzba szara i uszata, sosna pospolita, brzoza brodawkowata i omszona, świerk pospolity) zarastanie torfowiska - sukcesja w kierunku lasów bagiennych zmiana stosunków wodnych, przyspieszenie sukcesji wzrost trofii na skutek spływów powierzchniowych z użytkowanych rolniczo terenów przyległych do torfowiska zniszczenia mechaniczne i zaburzenie stosunków wodnych, degradacja wzrost antropopresji - zanieczyszczenia, zaśmiecanie, mechaniczne zniszczenia, zaburzenie stosunków wodnych na skutek zabudowy terenów przyległych do torfowiska wprowadzanie sosny, brzozy, świerka na tereny otwarte torfowiska powodujące zanik charakterystycznej struktury gatunkowej i fizjonomii
Żywe buczyny (Dentario glandulosae- Fagenion, Galio odorati- Fagenion)	<ul style="list-style-type: none"> wydeptywanie/niszczenie mechaniczne runa zanik charakterystycznej struktury gatunkowej i fizjonomii siedliska spowodowane ekspansją niecierpka drobnokwiatowego
Grąd subatlantycki (Stellario- Carpinetum)	<ul style="list-style-type: none"> Przekształcenie siedliska spowodowane ekspansją gatunków rodzimych (buk pospolity) wydeptywanie/niszczenie mechaniczne runa zanik charakterystycznej struktury gatunkowej i fizjonomii runa siedliska spowodowane ekspansją niecierpka drobnokwiatowego

Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	<ul style="list-style-type: none"> • zmiana stosunków wodnych i struktury gatunkowej • Przekształcenie siedliska spowodowane ekspansją gatunków rodzimych (trzęślica modra, jeźyny)
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe	<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku łągów nadrzecznych - zmiana naturalnej rytmiki zalewów, zaburzenie procesów madotwórczych • zmiana reżimu hydrologicznego • zanik charakterystycznej struktury gatunkowej i fizjonomii runa siedliska spowodowane ekspansją niecierpka drobnokwiatowe • choroby jesionów i wiązów, powodujące zamieranie drzew • ustalenie zagrożeń po uzupełnieniu stanu wiedzy • wzrost antropopresji w związku z zabudową terenów przyległych
Minóg rzeczny Lampetra fluviatilis	<ul style="list-style-type: none"> • • bariera migracyjna w postaci wrót sztormowych na Kanale Liwka • zakłócanie dróg migracji • określenie innych zagrożeń po uzupełnieniu stanu wiedzy
Selery błotne Apium repens	<ul style="list-style-type: none"> • ekspansja gatunków szuwarowych (trzcina pospolita, turzyce) • utrata błotnistych, mulistych mikrosiedlisk • wypieranie przez ekspansywne glikofity • zacienianie przez gatunki szuwarowe (trzcina pospolita, turzyce) • Przekształcanie i/lub zanik siedliska spowodowane brakiem właściwego użytkowania - brak lub niewystarczający wypas • pozostawianie siana po koszeniu, skutkujące eutrofizacją siedliska i powstawaniem grubego wołoku, uniemożliwiającego kiełkowanie i wzrost

Źródło: Załącznik nr 3 Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017

Główne zagrożenia dla funkcjonowania obszaru PLH320007, przedstawione w standardowym formularzu zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 6. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar PLH320007 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

Poziom	Zagrożenia i presje [opis]
niski	Odpady, ścieki
średni	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie
niski	Poszukiwanie i wydobycie ropy lub gazu
średni	Akwakultura morska i słodkowodna
niski	Mosty, wiadukty
niski	Wydobywanie torfu
niski	Zmiana sposobu uprawy
średni	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie
wysoki	Wycinka lasu
średni	Powódź (procesy naturalne)
wysoki	Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu
niski	Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)
niski	Erozja
wysoki	Zalesianie terenów otwartych
niski	Zalewanie - modyfikacje
niski	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych
wysoki	Chwyłanie, trucie, kłusownictwo
średni	Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe
niski	Zmiany zailenia, składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału

Źródło: opracowanie na podstawie Standardowy formularz danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), Obszar PLH320007

Do głównych zagrożeń potencjalnego rezerwatu przyrody *Torfowisko Koło Rusowa* zaliczyć należy naturalne procesy sukcesyjne (wkraczanie na otwarte torfowisko gatunków drzewiastych) oraz na brzegu jeziora od strony olsu – zaśmiecenie przez wędkarzy.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEJ STRATEGII

Strategia rozwoju gminy Ustronie Morskie wyznacza perspektywy rozwoju na najbliższe lata, zgodne z wytycznymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla. Koncepcja strategicznego rozwoju przyjęta w tym dokumencie jest koniecznym elementem umożliwiającym integrację celów z różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego lokalnej społeczności.

Brak realizacji założeń dokumentu spowodowałoby mniejszą skuteczność wykorzystania zasobów finansowych, gospodarczych, przestrzennych Gminy oraz mniejszy stopień osiągnięcia zamierzonych celów. Można zatem przyjąć, że bez wdrożenia celów strategii nie będzie możliwa realizacja zrównoważonego rozwoju gminy.

W przypadku braku realizacji założeń Strategii omówione w rozdziale 5 niniejszego pracowania problemy i zagrożenia środowiska mogłyby się nieznacznie pogłębiać.

Brak realizacji zamierzeń strategii może skutkować brakiem realizacją celu Ramowej Dyrektywy Wodnej odnoszącego się do stopniowej redukcja zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie ich dalszemu zanieczyszczeniu. W strategii założono bowiem działania związane z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury oczyszczania ścieków.

Ponadto strategia wyznacza szereg celów związanych z poprawą jakości środowiska, w tym przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, uwzględnianie wysokiej jakości walorów przyrodniczych gminy w procesach zarządzania gminą, choć nie precyzuje ich w postaci konkretnych zadań lub inwestycji. Jednak samo wyznaczenie tych celów otwiera władzom gminy możliwość ubiegania się o środki finansowe ze źródeł zewnętrznych i nie można wykluczyć, że w przyszłości konkretne zadania zostaną podjęte.

Działania zaplanowane w ramach operacjonalizacji celów strategicznych, wywrą pewien negatywny wpływ na obszary objęte programem Natura 2000, co oznacza że brak realizacji postanowień spowoduje ich uniknięcie. Należy jednak podkreślić że, przy zachowaniu działań zapobiegających zaproponowanych w niniejszej Prognozie, wpływ na obszary objęte ochroną przyrody nie powinien być znaczący.

7. ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

7.1. ODDZIAŁYWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANOWANYCH W RAMACH STRATEGII PRZEDSIĘWZIĘĆ I WYZNACZONYCH CELÓW

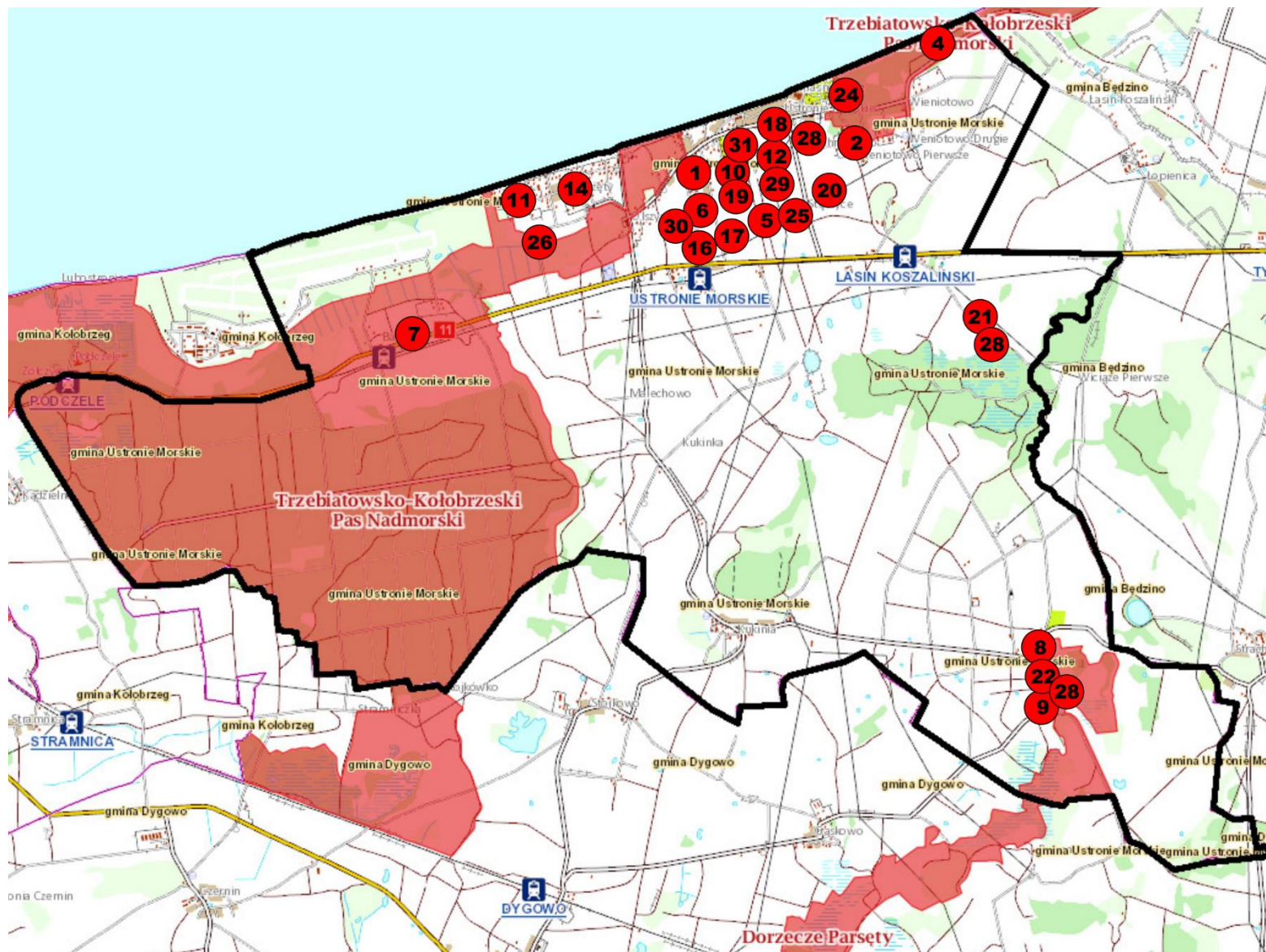
W prognozie analizie poddano możliwe do wystąpienia w wyniku realizacji Strategii oddziaływania, na integralność badanego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. W prognozie uwzględniono również wpływ na obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, tj:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”
- Specjalny obszar ochrony siedlisk „Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski” (PLH320017)
- Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dorzecze Parsęty” (PLH320007)
- Potencjalny rezerwat ochrony przyrody Torfowisko Koło Rusowa

Dodatkowo uwzględniono

Na poniższym rysunku (również w załączniku do Prognozy) przedstawiono wzajemne usytuowanie planowanych w Strategii inwestycji względem obszarów chronionych w gminie Ustronie Morskie.

Rysunek 6. Obszary chronione oraz lokalizacja inwestycji przewidzianych w Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie

- i1. Adaptacja budynku garażowego przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim pod pomieszczenia GOPS,
- i2. Adaptacja poddasza w budynku gospodarczym przy stadionie sportowym w Ustroniu Morskim,
- i3. Budowa chodnika i miejsc postojowych na osiedlu przy ul. Klonowej,
- i4. Budowa dojścia do plaży nr 17 na działce nr 35/18,
- i5. Budowa drogi, przedłużenie ul. Bogusława XIV z chodnikiem i oświetleniem,
- i6. Budowa drogi, przedłużenie ul. Krótkiej do ul. Geodetów,
- i7. Budowa lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu,
- i8. Budowa miejsc postojowych oraz alejek przy cmentarzu w Rusowie,
- i9. Budowa miejsc postojowych przy Kościele w Rusowie,
- i10. Budowa miejsc postojowych przy ośrodku zdrowia ul. Osiedlowa,
- i11. Budowa parkingu oraz chodnika przy ul. Sztormowej,
- i12. Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym w Ustroniu Morskim.
- i13. Budowa placu zabaw przy ul. Górnej w Ustroniu Morskim,
- i14. Budowa placu zabaw w Sianożętach,
- i15. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy Ustronie Morskie,
- i16. Budowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim,
- i17. Budowa zejść na plażę przy ul. Granicznej i Spokojnej w Ustroniu Morskim,
- i18. Modernizacja nawierzchni chodnika i ul. Wąskiej w Ustroniu Morskim,
- i19. Modernizacja nawierzchni i budowa miejsc postojowych. Droga wewnętrzna przy ul. Osiedlowej w Ustroniu Morskim,
- i20. Modernizacja nawierzchni ul. Górnej w Ustroniu Morskim na wysokości budynków w szeregu nr 8,
- i21. Modernizacja pomieszczeń w świetlicy wiejskiej w Gwińdzie,
- i22. Modernizacja wieży ciśnień w Rusowie,
- i23. Nagłośnienie sali konferencyjnej przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim,
- i24. Odwonięcie ul. Granicznej w Ustroniu Morskim,
- i25. Przebudowa drogi gminnej na działce nr 227/2 w Rusowie,
- i26. Przebudowa drogi na odcinku ul. Wrzosowej w Sianożętach do DK nr 11,
- i27. Przeniesienie GOPS do budynków garażowych przy Urzędzie Gminy,
- i28. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Rusowie, Gwińdzie i Wieniotowie,
- i29. Termomodernizacja budynku Przedszkola Gminnego w Ustroniu Morskim,

Źródło: opracowane własne na podstawie: Interaktywna mapa obszarów chronionych, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> oraz Strategia Rozwoju Gminy Ustronie Morskie

Analizie poddano oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, oddzielnie dla każdego z komponentów środowiska a także dla ludzi sfery materialnej i zabytków. W ocenie przyjęto trzy stopnie zagrożenia, jakie mogą spowodować proponowane działania w Strategii na poszczególne komponenty środowiska: mały (-1), średni (-2) i znaczący (-3). W wyniku realizacji projektu Strategii może też nastąpić poprawa warunków środowiska (+) lub może nie wystąpić negatywne oddziaływanie (0).

Małe zagrożenie (-1) oznacza typowe zmiany i przekształcenia danego komponentu środowiska o niewielkich walorach (mało wartościowych). Dotyczy to również realizacji zadań Strategii na terenach już zainwestowanych (przekształconych) lub przewidzianym do zainwestowania.

Średnie zagrożenie (-2) oznacza przekształcenia poszczególnych komponentów o średnich walorach (średnio wartościowych), jakie spowoduje realizacja ustaleń Strategii na terenach niezainwestowanych lub zainwestowanym w niewielkim stopniu. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Znaczące zagrożenie (-3) oznacza radykalne zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów i infrastruktury na terenach najbardziej cennych przyrodniczo, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób trwale negatywnie wpływać na środowisko.

Poprawa warunków środowiska (+) wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzenie założeń Strategii w życie sprzyjać będą danemu komponentowi środowiska bądź poprawią dotychczasowe uwarunkowania i zapewnią ochronę walorów środowiska.

Warunki pozostają bez zmian (0) w sytuacjach, gdy ustalenia projektu Strategii nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowania terenu.

Tabela 7. Analiza wpływu celów Strategii na poszczególne komponenty środowiska

Kierunki działań	Różnorodność biologiczna, fauna i flora	Ludzie	Wody	Powietrze	Pow. Ziemi i krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra mat	Obszary chronione i Natura 2000
Cele strategiczne									
A1. budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych umożliwiających dostęp do sieci dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych,	-1	+	-1	+	+	+	+	-1	0
A2. poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego - budowa chodników,	-1	+	-1	+	+	+	+	-1	0
A3. poprawa estetyki przestrzeni publicznych,	0	+	0	0	+	0	0	+	0
A4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków (kanalizacja, przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków),	0	+	+	0	+	0	0	0	+

A5.	budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury zagospodarowania i przetwarzania odpadów,	0	+	0	0	+	+	+	0	0
A6.	budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury ochrony powietrza,	+	+	0	+	0	+	+	+	+
A7.	remonty i modernizacja obiektów szkolnych,	0	+	0	0	+	0	0	+	0
A8.	budowa, przebudowa, modernizacja obiektów sportowych (boiska, stadiony, sale sportowe itp.),	0	+	0	0	+	0	0	+	0
A9.	budowa, przebudowa i modernizacja obiektów rekreacyjnych,	0	+	0	0	+	0	0	+	0
A10.	budowa, rozbudowa, unowocześnianie infrastruktury informatycznej	0	+	0	0	0	0	0	+	0
B1.	wspieranie i promowanie turystyki na terenie gminy,	-1	+	0	0	0	0	0	0	-1
B2.	wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy przy tworzeniu miejsc noclegowych,	-1	+	0	0	0	0	0	0	-1
B3.	wspieranie rozwoju i tworzenia przedsiębiorczości na terenie gminy,	0	+	0	0	0	0	0	0	0
B4.	rozwój turystyki (lepsze zagospodarowanie nadmorskich terenów rekreacyjnych)	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1
B5.	organizacja imprez promujących gminę oraz przyciągających jeszcze większą liczbę turystów	-1	0	0	0	0	0	0	0	-1
C1.	uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenu gminy,	0	+	0	0	0	0	0	+	0
C2.	modernizacja infrastruktury służącej bezpiecznemu dotarciu dzieci do szkoły,	0	+	0	0	0	0	0	+	0
C3.	poprawa bezpieczeństwa publicznego,	0	+	0	0	0	0	0	0	0
C4.	rozszerzenie form opieki socjalnej,	0	+	0	0	0	0	0	0	0
C5.	wspieranie programów realizowanych przez podmioty niepubliczne w sferze pomocy socjalnej, psychologiczno-pedagogicznej, zapobiegających rozwojowi patologii społecznych,	0	+	0	0	0	0	0	0	0
C6.	remont i modernizacja budynków szkolnych, boisk itp.,	0	+	0	0	+	0	0	+	0
C7.	zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu,	0	+	0	0	0	0	0	+	0
C8.	rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy, ułatwienie dostępu do nowoczesnej sieci informatycznej	0	+	0	0	0	0	0	0	0
D8.	wprowadzanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku,	+	+	+	+	+	+	+	+	+
D9.	zorganizowanie systemu korzystania z naturalnych kąpielisk morskich,	+	+	0	0	0	0	0	0	+
D10.	rozwiązanie problemu gospodarki odpadami,	0	+	0	0	+	+	+	0	0
D11.	ochrona obszarów cennych przyrodniczo,	+	0	+	+	+	+	0	0	+
D12.	ochrona gruntów rolnych i leśnych,	+	0	+	+	+	+	0	0	+
D13.	modernizacja kotłowni węglowych na przyjazne środowisku,	+	+	0	+	+	+	+	+	+
D14.	organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów	0	+	0	0	+	+	+	0	0

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Analiza działań zaproponowanych w projekcie Strategii na poszczególne komponenty środowiska

Kierunki działań	Różnorodność biologiczna, fauna i flora	Ludzie	Wody	Powietrze	Pow. Ziemi i krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne.	Zabytki i dobra mat
Planowane inwestycje								
i1. Adaptacja budynku garażowego przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim pod pomieszczenia GOPS,	0	+	0	0	+	0	0	+
i2. Adaptacja poddasza w budynku gospodarczym przy stadionie sportowym w Ustroniu Morskim,	0	+	0	0	+	0	0	+
i3. Budowa chodnika i miejsc postojowych na osiedlu przy ul. Klonowej,	0	+	0	0	+	0	0	+
i4. Budowa dojścia do plaży nr 17 na działce nr 35/18,	-1	0	0	0	0	0	0	0
i5. Budowa drogi, przedłużenie ul. Bogusława XIV z chodnikiem i oświetleniem,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i6. Budowa drogi, przedłużenie ul. Krótkiej do ul. Geodetów,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i7. Budowa lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu,	-1	+	0	0	+	0	0	0
i8. Budowa miejsc postojowych oraz alejek przy cmentarzu w Rusowie,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i9. Budowa miejsc postojowych przy Kościele w Rusowie,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i10. Budowa miejsc postojowych przy ośrodku zdrowia ul. Osiedlowa,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i11. Budowa parkingu oraz chodnika przy ul. Sztormowej,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i12. Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym w Ustroniu Morskim.	-1	+	0	0	+	0	0	+
i13. Budowa placu zabaw przy ul. Górnej w Ustroniu Morskim,	0	+	0	0	+	0	0	+
i14. Budowa placu zabaw w Sianożętach,	0	+	0	0	+	0	0	+
i15. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy Ustronie Morskie,	0	+	0	0	+	0	+	0
i16. Budowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i17. Budowa zejść na plażę przy ul. Granicznej i Spokojnej w Ustroniu Morskim,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i18. Modernizacja nawierzchni chodnika i ul. Wąskiej w Ustroniu Morskim,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i19. Modernizacja nawierzchni i budowa miejsc postojowych. Droga wewnętrzna przy ul. Osiedlowej w Ustroniu Morskim,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i20. Modernizacja nawierzchni ul. Górnej w Ustroniu Morskim na wysokości budynków w szeregu nr 8,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i21. Modernizacja pomieszczeń w świetlicy wiejskiej w Gwiździe,	-1	+	0	+	+	+	0	+
i22. Modernizacja wieży ciśnień w Rusowie,	0	+	0	0	+	0	0	+
i23. Nagłośnienie sali konferencyjnej przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim,	0	+	0	0	0	0	0	0
i24. Odwonienie ul. Granicznej w Ustroniu Morskim,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i25. Przebudowa drogi gminnej na działce nr 227/2 w Rusowie,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i26. Przebudowa drogi na odcinku ul. Wrzosowej w Sianożętach do DK nr 11,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i27. Przeniesienie GOPS do budynków garażowych przy Urzędzie Gminy,	0	+	0	0	+	0	0	+

i28. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Rusowie, Gwiździe i Wieniotowie,	0	+	0	0	0	-1	-1	0
i29. Termomodernizacja budynku Przedszkola Gminnego w Ustroniu Morskim,	0	+	0	+	0	+	+	+
i30. Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Kolejowej i Rolnej w Ustroniu Morskim,	-1	+	+	0	0	0	0	+
i31. Wymiana pieca wraz z modernizacją kotłowni w ośrodku zdrowia,	0	0	0	+	0	+	0	0
i32. Zagospodarowanie obszaru leśno-parkowego na działkach nr 1080, 1081, 1137 oraz budowy ścieżki zdrowia, edukacyjnej i historycznej,	-1	+	0	0	+	0	0	+
i33. Zakup samochodów śmieciarek dla potrzeb GOSiR,	0	0	0	0	0	0	0	0
i34. Zakup wozu strażackiego dla OSP w Ustroniu Morskim,	0	+	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9. Analiza działań zaproponowanych w projekcie Strategii na przedmiot i cele istniejących oraz planowanych form prawnej ochrony przyrody w gminie Ustronie Morskie

Kierunki działań	OChK „Koszaliński Pas Nadmorski”	PLH320017 Trzebiatowsko-Kolobrzecki Pas	PLH320007 Dorzecze Parsęty	Torfowisko Koło Rusowa
i1. Adaptacja budynku garażowego przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim pod pomieszczenia GOPS,	0	0	0	0
i2. Adaptacja poddasza w budynku gospodarczym przy stadionie sportowym w Ustroniu Morskim,	0	0	0	0
i3. Budowa chodnika i miejsc postojowych na osiedlu przy ul. Klonowej,	-1	0	0	0
i4. Budowa dojścia do plaży nr 17 na działce nr 35/18,	-1	0	0	0
i5. Budowa drogi, przedłużenie ul. Bogusława XIV z chodnikiem i oświetleniem,	-1	0	0	0
i6. Budowa drogi, przedłużenie ul. Krótkiej do ul. Geodetów,	-1	0	0	0
i7. Budowa lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu,	-1	0	0	0
i8. Budowa miejsc postojowych oraz alejek przy cmentarzu w Rusowie,	0	0	-1	0
i9. Budowa miejsc postojowych przy Kościele w Rusowie,	0	0	-1	0
i10. Budowa miejsc postojowych przy ośrodku zdrowia ul. Osiedlowa,	-1	0	0	0
i11. Budowa parkingu oraz chodnika przy ul. Sztormowej,	-1	0	0	0
i12. Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Publicznym w Ustroniu Morskim.	-1	0	0	0
i13. Budowa placu zabaw przy ul. Górnej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i14. Budowa placu zabaw w Sianożętach,	-1	0	0	0
i15. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy Ustronie Morskie,	0	0	0	0
i16. Budowa ul. Wiejskiej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i17. Budowa zejść na plażę przy ul. Granicznej i Spokojnej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i18. Modernizacja nawierzchni chodnika i ul. Wąskiej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i19. Modernizacja nawierzchni i budowa miejsc postojowych. Droga wewnętrzna przy ul. Osiedlowej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i20. Modernizacja nawierzchni ul. Górnej w Ustroniu Morskim na wysokości budynków w szeregu nr 8,	-1	0	0	0
i21. Modernizacja pomieszczeń w świetlicy wiejskiej w Gwiździe,	0	0	0	0
i22. Modernizacja wieży ciśnień w Rusowie,	0	0	-1	0
i23. Nagłośnienie sali konferencyjnej przy Urzędzie Gminy w Ustroniu Morskim,	0	0	0	0
i24. Odwonięcie ul. Granicznej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i25. Przebudowa drogi gminnej na działce nr 227/2 w Rusowie,	-1	0	0	0
i26. Przebudowa drogi na odcinku ul. Wrzosowej w Sianożętach do DK nr 11,	0	0	0	0
i27. Przeniesienie GOPS do budynków garażowych przy Urzędzie Gminy,	0	0	0	0
i28. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Rusowie, Gwiździe i Wieniotowie,	0	0	0	0
i29. Termomodernizacja budynku Przedszkola Gminnego w Ustroniu Morskim,	0	0	0	0

i30. Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Kolejowej i Rolnej w Ustroniu Morskim,	-1	0	0	0
i31. Wymiana pieca wraz z modernizacją kotłowni w ośrodku zdrowia,	0	0	0	0
i32. Zagospodarowanie obszaru leśno-parkowego na działkach nr 1080, 1081, 1137 oraz budowy ścieżki zdrowia, edukacyjnej i historycznej,	-1	-1	0	0
i33. Zakup samochodów śmieciarek dla potrzeb GOSiR,	0	0	0	0
i34. Zakup wozu strażackiego dla OSP w Ustroniu Morskim,	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

7.2. WPŁYW REALIZACJI STRATEGII NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora

Tereny i obiekty charakteryzujące się największą różnorodnością biologiczną na terenie gminy Ustronie Morskie, objęte są ochroną prawną w postaci sieci obszarów Natura 2000, obszarów chronionego krajobrazu oraz pomników przyrody. Obowiązujące w ich granicach zakazy sprzyjają ochronie ich wartości przyrodniczych. Realizacja celów Strategii umożliwi promocję walorów przyrodniczych tych obszarów. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego zagrożenia i oddziaływania na różnorodność biologiczną w wyniku realizacji postanowień dokumentu. Dzieje się tak głównie ze względu na fakt, że zadania zaplanowane do realizacji w ramach Strategii zlokalizowane są na terenach w znacznym stopniu przekształconych antropogenicznie.

Należy jednak spodziewać się, że podczas realizacji większości zadań związanych z tworzeniem nowej infrastruktury lub remontem już istniejącej mogą występować lokalne uszczuplenia zasobów genowych różnorodności biologicznej. Większość zakładanych do realizacji zadania ma charakter inwestycyjny i związane są z koniecznością prowadzenia robót remontowo-budowlanych z użyciem ciężkiego sprzętu, w związku z tym nieuniknione jest oddziaływanie na faunę i florę oraz na różnorodność biologiczną na etapie realizacji tych zamierzeń. Charakter zadań (przebudowa dróg i budowa sieci wodociągowo-sanitarnej) w sposób nieunikniony związany jest z naruszeniem powierzchni biologicznie czynnej i żyjącej tu fauny i flory oraz grzybów. W przypadku tych zadań zostanie zerwana cenna warstwa humusu, jednak po zakończeniu realizacji teren zostanie przywrócony do stanu pierwotnego. Niekorzystny wpływ może być także związany z emisją hałasu, szczególnie w okresach lęgowych.

Modernizacja dróg kołowych wiązać się może również z negatywnym wpływem na florę, faunę i grzyby, wynikającym z konieczności wycięcia drzew i zakrzywień zajmujących skrajnię jezdni.

Część zadań związanych jest z modernizacją budynków. Działania takie wiążą się często z wymianą elewacji oraz ingerencją z system wentylacyjny i kominowy, co może mieć negatywny wpływ na ptaki i nietoperze gniazdujące na ścianach, załomach, podcieniach, itp.

Rozwój turystyki i promocja turystyczna Gminy przyniesie pozytywny efekt społeczny i ekonomiczny, pozwoli m.in. na wyeksponowanie walorów przyrodniczych, zachęci do korzystania z istniejącej infrastruktury turystycznej oraz umożliwi aktywne kreowanie postaw turystów jako współodpowiedzialnych za stan przyrody i środowiska Gminy. Jednocześnie skutkiem tych działań może być zwiększenie obciążenia turystycznego w obszarach najbardziej cennych przyrodniczo, dlatego też ważną kwestią jest rozwój i modernizacji infrastruktury turystycznej (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, gospodarstwa agroturystyczne, miejsca odpoczynku) dzięki czemu możliwe będzie skanalizowanie i uregulowanie strumienia ruchu turystycznego w obrębie wyznaczonych szlaków i obiektów do tego przystosowanych. Pośrednio również poprawa jakości powietrza atmosferycznego przyczyni się do zwiększenia zdrowotności zbiorowisk roślinnych, odporności na patogeny i

niekorzystne warunki środowiskowe. Poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych przyczyni się do poprawy warunków bytowania grup organizmów związanych ze środowiskiem wodnym i wodno-błotnym, szczególnie wrażliwych na zanieczyszczenia.

Z racji wysokiego poziomu ogólności przyjętych w Strategii założeń inwestycyjnych trudno jest jednoznacznie stwierdzić jaki wpływ na różnorodność biologiczną będzie miało zagospodarowanie obszaru leśno-parkowego na działkach nr 1080, 1081, 1137 oraz budowy ścieżki zdrowia, edukacyjnej i historycznej. W parku rosną liczne drzewa o pomnikowych rozmiarach. Gatunki tworzące parkowy drzewostan to m.in.: głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, klon pospolity *Acer platanoides*, wierzba krucha *Salix fragilis*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, buk pospolity *Fagus sylvatica*, grab pospolity *Carpinus betulus*, topola biała *Populus alba*, daglezwia zielona *Pseudotsuga menziesii*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, świerk pospolity *Picea abies*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, platan klonolistny *Platanus x hispanica*, żywotnik wschodniego *Thuja orientalis*. Odpowiednio przeprowadzone zagospodarowanie parku może przyczynić się do zachowania wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych tego obiektu. Z drugiej jednak strony znaczna ingerencja w skład gatunkowy drzewostanu może przyczynić się do utraty walorów przyrodniczych tego miejsca. W związku z tym wskazane jest ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w Prognozie.

Podsumowując należy stwierdzić, realizacja założeń niniejszej Strategii może w nieznacznym stopniu wpłynąć negatywnie na faunę i florę oraz różnorodność biologiczną. Jednak przy zachowaniu działań zapobiegawczych zaproponowanych w niniejszej Prognozie, wpływ ten powinien zostać zminimalizowany.

Ludzie

Cele strategii w większości przypadków są związane z poprawą jakości funkcjonowania sfery społecznej gminy, a ich realizacji z pewnością wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców.

Projekt Strategii zawiera ogólne zapisy dotyczące budowy lub przebudowy infrastruktury koniecznej do wykonania w celu usprawnienia życia mieszkańców Gminy, np. przebudowa i rozbudowa infrastruktury drogowej, modernizacja systemu gospodarki odpadami, przebudowę obiektów użyteczności publicznej. Projekt zakłada także aktywizację społeczno-gospodarczą mieszkańców. Wykonanie tych elementów wpłynie niewątpliwie na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, a także poprawę bezpieczeństwa transportowanych substancji i materiałów.

Ze względu na walory przyrodnicze Gminy jednym z ważniejszych celów jest rozwój usług turystycznych i rekreacji. Jest to funkcja mająca pozytywny wpływ na samopoczucie mieszkańców i ich zadowolenie z funkcjonowania na danym terenie, ale z drugiej strony mająca wpływ na środowisko przyrodnicze. Rozwój usług rekreacji powinien być zrównoważony i zharmonizowany ze środowiskiem przyrodniczym, ponieważ rekreacja rozwija się głównie w oparciu o zasoby przyrodnicze. Każda forma zagospodarowania turystycznego oraz zaplanowanie wykorzystania konkretnych miejsc pod rekreację musi być szczegółowo ocenione pod kątem wpływu na środowisko.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa mieszkańców i komfortu ich życia należy jednak zwrócić uwagę na oddziaływania związane z funkcjonowaniem obiektów zaplanowanych do wykonania, które mogą powodować emisję uciążliwego dla mieszkańców gminy hałasu. W szczególności chodzi tu o

przebudowę istniejących dróg, która może powodować wzmożony ruch pojazdów (kierowcy z reguły wybierają drogi o lepszej nawierzchni). Jako działania chroniące przed wpływem hałasu, proponuje się głównie działania kontrolne, monitoring wokół miejsc narażonych na ekspozycję na te zagrożenia.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacji postanowień zawartych w analizowanej Strategii wywrze znaczący pozytywny wpływ na ludzi, choć nie można wykluczyć pewnych negatywnych oddziaływań związanych z nieznacznym zwiększeniem się natężenia ruchu na wyremontowanych drogach.

Woda

Niewielki, potencjalnie negatywny wpływ mogą mieć inwestycje drogowe poza terenem zabudowanym, gdzie nie planuje się budowy pełnego systemu odwadniającego. W związku z tym wody odprowadzane powierzchniowo z jezdni zawierające zanieczyszczenia, w tym substancje ropopochodne, mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne. Z kolei planowane inwestycje w terenie zabudowanym mogą korzystnie wpłynąć na jednolite części wód. Planowane inwestycje takie w terenie zabudowanym wyposażone są w kanalizację deszczową, a wody opadowe kierowane są do podczyszczania lub oczyszczania.

Pozytywny wpływ na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych, może wywrzeć realizacja celu. Chodzi tu przede wszystkim o zwiększenie ilości gospodarstw domowych przyłączonych od sieci kanalizacyjnej (cel A4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków tj. kanalizacja, przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków). W ostatnich latach gmina Ustronie Morskie znacznie rozbudowała tę sieć wodno-kanalizacyjną jednak wciąż pozostają osiedla do niej niepodłączone. Zwiększenie ilości przyłączy, a tym samym likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, będzie miało pozytywny wpływ, związany ze zmniejszeniem ładunku biogenów dostających się do gleby a pośrednio także do wód.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacji postanowień zawartych w analizowanej Strategii nie będzie miała istotnego negatywnego wpływu na jednolite części wód oraz postanowień wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej. Należy się wręcz spodziewać, że realizacja zaplanowanych inwestycji, może ułatwić osiągnięcie tych celów i przyczyni się do poprawy stan jednolitych części wód.

Powietrze

Strategia przewiduje realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych, w tym m.in. rozbudowę i modernizację dróg, remont i rewitalizację obszarów i obiektów użyteczności publicznej. W związku z tym w trakcie prac budowlanych spodziewać się należy krótkoterminowych i bezpośrednich emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych

W ocenianym dokumencie zawarto cele, których realizacja będzie miała pozytywny i długoterminowy wpływ na jakość powietrza (cel A6, D1, D6). Cele te związane są ze zmniejszeniem emisji niskiej poprzez termomodernizację budynków oraz zastępowanie tradycyjnych, węglowych, źródeł ciepła, odnawialnymi źródłami energii..

Nieznaczny długoterminowy wpływ na jakość powietrza będzie miała również modernizacja dróg na terenie gminy Ustronie Morskie. Wpływ ten związany będzie z likwidacją zapylenia powstającego w wyniku poruszania się pojazdów po nieutwardzonej nawierzchni.

Klimat

Analogiczne jak w przypadku wpływu na powietrze realizacja inwestycji infrastrukturalnych związała się będzie z krótkoterminowym bezpośrednim i bardzo niewielkim negatywnym oddziaływaniem na klimat. Oddziaływanie to związane będzie z emisją dwutlenku węgla pochodzącą ze spalania paliw napadowych w urządzeniach budowlanych.

Realizacja celów D6 i C4 związanych z modernizacją kotłowni węglowych, pociągnie za sobą zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, w tym przede wszystkim dwutlenku węgla. Oznacza to że ich realizacja zmniejszy antropogeniczną presję na zmiany klimatu.

Podsumowując, należy stwierdzić, że realizacja zadań założonych w Strategii przyczyni się do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla, a co z tym idzie zmniejszy presję na zmiany klimatyczne i ułatwi osiągnięcie w skali krajowej założeń Pakietu klimatyczno-energetyczny (w tym w szczególności zapisów Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE).

Powierzchnia ziemi i krajobraz

Wszystkie działania o charakterze inwestycyjnym, ujęte w Strategii wpłyną w niewielkim stopniu na powierzchnię ziemi i krajobraz. Negatywny, krótkoterminowy i bezpośredni wpływ pojawić się może w odniesieniu do prac budowlanych związanych z modernizacją dróg oraz rozbudową sieci wodno-sanitarnej.

Pozytywny wpływ mogą mieć działania z zakresu rewitalizacji terenów gminy (modernizacja budynków i zagospodarowanie terenów gminnych).

Podsumowując należy stwierdzić, że strategia w istotny sposób nie wpłynie na jakość powierzchni ziemi i krajobraz w gminie Ustronie Morskie.

Zasoby naturalne

Działania w ramach Strategii nie będą w znaczący sposób wpływały na miejscowe zasoby naturalne. Realizacja postanowień wiązać się będzie z wykorzystywaniem podstawowych zasobów budowlanych takich jak woda, żwir, piasek i oraz energia.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w ujęcie ponadlokalnym realizacja celów Strategii powinna przynieść długoterminowe, pozytywne skutki związane ze zmniejszeniem zużycia zasobów energetycznych, co ułatwi osiągnięcie w skali krajowej założeń Pakietu klimatyczno-energetyczny (w tym w szczególności zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE).

Zabytki i dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii Gminy w większości mają charakter neutralny lub pozytywny, odnoszą się do działań ogólnorozwojowych w sferze społecznego-społecznej, a zatem będą miały wpływ na ogólną poprawę jakości życia w Gminie. Działania związane z przebudową i modernizacją dróg oraz rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej oraz rozbudową oświetlenia ulicznego, mogą pośrednio, pozytywnie (poprzez zwiększenie standardów mieszkaniowych) wpłynąć na stan i wartość posesji przy nich położonych.

Pewne zagrożenie związane jest z inwestycją dotyczącą zagospodarowanie obszaru leśno-parkowego (i32) oraz budową lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu. Zbyt radykalne przekształcenie tego obszaru może skutkować zatarciem jego charakteru jako parku podworskiego. Niemniej przestrzeganie zaleceń zawartych w niniejszej prognozie pozwoli uniknąć tego zagrożenia.

Podsumowując, należy stwierdzić, że strategia zawiera działania prowadzące do podniesienia wartości i jakości dóbr materialnych.

Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody

Większość działań zaplanowanych w Strategii może wywrzeć pewnie negatywny wpływ na Obszar Chronionego Krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski. Negatywny wpływ będzie dotyczył przede wszystkim etapu budowy. Modernizacja i budowa obiektów drogowych będzie wiązała się z koniecznością zajęcia terenu i zniszczeniem nawierzchni biologicznie czynnej, na którym obecnie występują populacje roślin, zwierząt i grzybów. Jednak ze względu na fakt, że inwestycje będzie dotyczyła obiektu już istniejącego na terenie przekształconym przez człowieka, należy się spodziewać, że zniszczenia lokalnych populacji gatunków flory, fauny i grzybów będą niewielkie.

Część zadań inwestycyjnych będzie realizowana na obszarze objętym programem Natura 2000, tj:

- zadanie i4 - Budowa dojścia do plaży nr 17 na działce nr 35/18 na obszarze PLH320017
- zadanie i7 - Budowa lapidarium na terenie cmentarza w Bagiczu na obszarze PLH320017

Z dostępnych informacji wynika, że żadne z przewidzianych do realizacji zadań nie spowoduje zauważalnych oddziaływań na przedmioty ochrony tego obszaru oraz na jego spójność i integralność, jednak zbyt duży stopień ogólności nie pozwala stwierdzić tego jednoznacznie.

Pośrednie, negatywne oddziaływanie na obszary chronione może wiązać się również z realizacją celów dotyczącego rozwoju turystyki (B1, B2, B4), co związane będzie ze zwiększoną presją turystyczną na obszary przyrodniczo cenne. SFD obszaru PLH320017 wskazuje uprawianie sportów i różnych form czynnego wypoczynku i rekreacji jako czynniki zagrażające dla funkcjonowania przedmiotu ochrony tego obszarów. Z drugiej strony działania przewidziane w strategii, zmierzające do skanalizowania ruchu turystycznego na terenie gminy (budowa zejść na plaże czy lepsze zagospodarowanie nadmorskich terenów rekreacyjnych) przyczynić się mogą do zmniejszenia presji na obszary cenne przyrodniczo.

Podsumowując, należy stwierdzić, że strategia nie zawiera działań mogących potencjalnie znacząco wpływać na przedmiot i cele obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania poszczególnych zadań ujętych w Strategii będą się nakładały w przypadku ich równoczesnej realizacji. Największe oddziaływanie skumulowane wystąpić może w przypadku działań związanych z przebudową ulic miejskich, termomodernizacją budynków oraz rewitalizacją obszarów zdegradowanych. Poszczególne zadania inwestycyjne mogą powodować nakładanie się w krótkim czasie oddziaływań na powietrze atmosferyczne i powierzchnię terenu oraz różnorodność biologiczną. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będzie niewielki. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

7.3. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Cele i kierunki działań wskazane w Strategii rozwoju gminy Ustronie Morskie nie spowodują znaczących skutków dla środowiska położonych poza granicami Polski. W toku przeprowadzonej analizy nie stwierdzono możliwości występowania potencjalnego, negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

8.1. ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH SKUTKÓW

Ze względu na duży stopień uogólnienia nie można w sposób szczegółowy przewidywać sposobów zapobiegania i ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania na środowisko. Należy jednak pokreślić, że negatywny wpływ na środowisko zadań i działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii nie będzie miała istotnego znaczenia i będzie ograniczała się do etapu planowania i realizacji (budowy i modernizacji) poszczególnych przedsięwzięć.

W poniższej tabeli przedstawiono propozycję środków łagodzących i zaleceń realizacji zadań wskazanych w projekcie Strategii w stosunku do poszczególnych komponentów środowiska i w odniesieniu do konkretnych inwestycji.

Tabela 10. Propozycja środków łagodzących i zaleceń realizacji zadań wskazanych w projekcie Strategii w stosunku do poszczególnych komponentów środowiska

Komponent środowiska	Środki łagodzące i zalecenia	Cele i zadania przewidziane do realizacji w ramach Strategii
Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	podejmowanie działań w zakresie promowania turystyki i rozbudowy bazy agroturystycznej z wyłączeniem obszarów cennych przyrodniczo	B1
	inwentaryzacji chiropterologicznych i ornitologicznych budynków przed przystąpieniem do ich termomodernizacji	A3, i1, i2, i21, i29, i32
	prorowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych gatunków istotnych pod względem przyrodniczym, których występowanie zidentyfikowano w rejonie planowanych działań termomodernizacyjnych	A3, i1, i2, i21, i29, i32
	Zachowywać i pielęgnować drzewa i krzewy z dawnych założeń – wszelkie stare okazy, drzewa i krzewy ozdobne, nierodzime W założeniach w dużym stopniu zmienionych w wyniku sukcesji leśnej rozważyć akceptację takiego kierunku przemian w całości lub przynajmniej w części obiektu. W takim fragmencie nie ingerować z zabiegami zachowując drzewostan wielowarstwowy, z gęstym podszytem. Zlikwidować miejsca składowania odpadów i utrzymywać obiekt w czystości. Wytyczyć aleje i ścieżki, postawić ławki, tablice informacyjne, wykaszać regularnie fragmenty o charakterze polan i pasma terenu wzdłuż alejek. Uzupełniać założenia zieleni o nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych z nawiązaniem do tradycji miejsca (np. na dawnych cmentarzach cisy, świerki, daglezie, jesiony i buki w odmianie płaczącej) w parkach egzoty i odmiany hodowlane gatunków rodzimych. Unikać sadzenia drzew gatunków pospolitych i ekspansywnych (klony, jawory, brzozy).	i32
Ludzie	oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac	i1 – i32
	stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP	i1 – i32
	ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu	i1 – i32

	stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas prac budowlanych	i1 – i32
	monitoring natężenia hałasu w terenie zabudowanym, na wyremontowanych drogach, przeprowadzony jednorazowo 6 miesięcy i rok po zakończeniu inwestycji	i5, i6, i20, i25, i26
Woda	zabezpieczenie terenów zapleczy budów przed przedstawieniem się do wód substancji ropopochodnych (magazynowanie substancji, materiałów oraz sprzętu w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi)	i1 – i32
	kontrolowanie stanu pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi	i1 – i32
Powietrze	podczas realizacji prac budowlanych stosowanie zraszania woda w celu minimalizacji pylenia	i1 – i32
	ograniczanie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i pojazdów budowlanych	i1 – i32
	stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia	i1 – i32
	ograniczanie prędkości pojazdów na placach budów	i1 – i32
	przykrywanie plandekami materiałów sypkich na budowach	i1 – i32
	przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozplantowanie na powierzchni terenu	i1 – i32
Klimat	ograniczanie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i pojazdów budowlanych	i1 – i32
Zasoby naturalne	ograniczanie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i pojazdów budowlanych	i1 – i32
Zabytki i dobra materialne	planowanie nowych elewacji zewnętrznych modernizowanych budynków oraz planowanie wyglądu modernizowanych ulic w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym	i1, i2, i15, i21, i28, i29, i32
	Zachowane pamiątki i walory kulturowe – zabytki, ruiny, resztki pomników zachowywać. Wskazane jest po sporządzeniu szczegółowej inwentaryzacji i dokumentacji zgromadzenie resztek dawnych nagrobków w formie lapidarium	i7, i32
Obszary chronione w tym Natura 2000	podejmowanie działań w zakresie promowania turystyki powinno uwzględniać istnienie obszarów objętych ochroną przyrody i być tak prowadzone by nie zachęcać turystów do eksploracji najcenniejszych przyrodniczo miejsc mających szczególne znaczenie dla celów i przedmiotu ochrony obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody	B1, B2, B4,
	prowadzenie o ile to możliwe prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków i innych gatunków istotnych pod względem przyrodniczym, których występowanie zidentyfikowano w rejonie planowanych inwestycji	i1 – i32
	lokalizowanie zapleczy budowy poza obszarami chronionymi, w razie braku takiej możliwości, na zaplecze budowy i składowania materiałów budowlanych należy wybrać najmniej cenny przyrodniczo i krajobrazowo obszar	i1 – i32
	prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie	i1 – i32
	ograniczenie prędkości pojazdów w celu zmniejszenia hałasu	i1 – i32
Oddziaływania skumulowane	ograniczające kumulacji oddziaływań poprzez planowanie harmonogramów prac, tak aby nie pokrywały się ze sobą w tym samym czasie	i1 – i32

Źródło: opracowanie własne

8.2. KOMPENSACJA PRZYRODNICZA

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody procedura kompensacji przyrodniczej, stosowana jest w przypadku realizacji planu lub przedsięwzięcia, który może mieć negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony lub zaprojektowany obszar Natura 2000. Zagadnienie kompensacji powinno być przedmiotem szczegółowych analiz na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej w związku z realizacją konkretnych przedsięwzięć. Skala opracowywania Strategii jest zbyt ogólna, by wskazać jakąkolwiek konieczność wszczęcia procesu kompensacji przyrodniczej.

Niestety ze względu na dużą stopień uogólnienia nie można w sposób szczegółowy przewidywać czy kompensacja przyrodnicza będzie konieczna, a jeśli tak, to jaki będzie jej zakres. Zagadnienie kompensacji powinno być przedmiotem szczegółowych analiz na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej w związku z realizacją wyżej wymienionych przedsięwzięć.

8.3. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Strategia gminy Ustronie Morskie została sporządzona w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów Strategii. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparametryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione.

Należy również podkreślić, że generalnie realizacja celów i zamierzeń Strategii Rozwoju Gminy Ustronie Morskie 2020 będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

9. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI ZAMIERZEŃ STRATEGII NA ŚRODOWISKO

Istotnym elementem weryfikacji wdrożenia działań wskazanych w Strategii jest monitoring. Systematyczny monitoring pozwoli na obserwację i potwierdzenie prognozowanych skutków środowiskowych, będących wynikiem realizacji działań nakreślonych w Strategii. Monitoring stanowić powinien również analizę postępów w osiąganiu założeń strategicznych oraz celów szczegółowych. Będzie powinien obejmować następujący zespół działań:

- zbieranie danych i informacji i ich analizę,
- przygotowanie raportów,
- ocenę wyników oraz ich porównanie z przyjętymi normami.

Monitoring efektów realizacji założeń Strategii w zakresie problemów związanych z oddziaływaniem na środowisko, powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska, a także wskaźniki społeczno-ekonomiczne. Dlatego też, niezmiernie istotna jest również analiza stanu środowiska w gminie Ustronie Morskie w tym w szczególności monitoring hałasu, zgodnie zaproponowanym w niniejszej Prognozie harmonogramem (rozdział 8.1).

Za monitoring jakości środowiska przyrodniczego w całym województwie zachodniopomorskim odpowiedzialny jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu środowiska prowadzony jest monitoring: jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, hałasu i wibracji, pól elektromagnetycznych, gleb.

Koordynacja działań w zakresie monitoringu postępów w realizacji Strategii oraz wpływu na środowisko powinno zostać powierzone Zespołowi ds. monitoringu (ZM), ustanowionemu przez Wójta Ustronie Morskie. Rolą zespołu powinno być, reagowanie na bieżąco na powstałe zagrożenia środowiskowe, dostosowując Strategię do aktualnych potrzeb.

10. NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W trakcie sporządzania niniejszej Prognozy dla Strategii Rozwoju nie napotkano na istotne trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które uniemożliwiłyby jej opracowanie. Jedynym problemem okazał się ogólny charakter zadań proponowanych w Strategii, co utrudniło określenie w sposób szczegółowy oddziaływania na środowisko. Jest to jednak typowe dla wszystkich tego rodzaju opracowań. W Strategii planuje się działania, które należy podjąć, przede wszystkim w aspekcie ich wpływu na rozwój gminy i jakość życia mieszkańców. Brak jest szczegółów technicznych i lokalizacyjnych, które są bardzo istotne dla oceny oddziaływania na środowisko.

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest ocena proponowanych skutków oddziaływania na środowisko działań proponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Ustronie Morskie oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków zmian w środowisku spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że stan środowiska gminy jest zadowalający i nie występują tu znaczące jego zagrożenia. Pojawiają się jednak niezbyt intensywne zagrożenia związane z:

- zanieczyszczeniem powietrza – mają one jednak charakter allochtoniczny, czyli napływają spoza terenu gminy (głównie z obszaru aglomeracji kołobrzeskiej z kierunku południowo-zachodniego)
- zanieczyszczeniem wód powierzchniowych
- presją na tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody – wynikają z dość licznych przyczyn do których należy zalicza między innymi presję ze strony turystyki i rekreacji.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że kierunki rozwoju gminy Ustronie Morskie nie stoją w sprzeczności z kierunkami działań w zakresie ochrony środowiska, wyznaczonymi przez dokumenty strategiczne na poziomie województwa, Polski oraz Unii Europejskiej. Cele omawianej strategii biorą pod uwagę konieczność wdrażania gospodarki niskoemisyjnej poprzez rozwój źródeł energii przyjaznych środowisku oraz racjonalne gospodarowanie energią, konieczność ochrony wód oraz poprawy gospodarki odpadami w gminie.

Generalnie realizacja celów i zamierzeń strategii powinny przyczyniać się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz zabytków i dóbr materialnych na terenie gminy Ustronie Morskie. Głównie pozytywny efekt odczuwalny będzie w postaci polepszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zmniejszenia presji na klimat oraz polepszenia jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców.

Należy jednak pamiętać, że realizacja wielu zadań Strategii wiąże się z pracami remontowo-budowlanymi i ziemnymi, które mogą być uciążliwe dla środowiska naturalnego i ludzi. Dużo zależy od etapu planowania i szczegółowego sposobu prowadzenia inwestycji. Na etapie budowy realizacja prawie wszystkich zadań może w pewnym zakresie oddziaływać na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące. Negatywne oddziaływania, związane głównie z emisją gazów i pyłów do

atmosfery oraz emisją hałasu, będą miały charakter krótkotrwały, chwilowy i nie wpłyną znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska.

Planowa strategia może w nieznacznym stopniu niekorzystnie wpływać na obszary objęte programem Natura 2000. W niniejszej Prognozie zaproponowano szereg działań, które mogą zniwelować negatywny wpływ tych inwestycji na obszar chroniony programem Natura 2000. Ze względu na ogólne zapisy ocenianego dokumentu, proponowane działania minimalizujące oddziaływanie negatywne również mają charakter ogólny i wskazują raczej kierunki rozwiązań, które będą podlegać uszczegółowieniu podczas realizacji konkretnych przedsięwzięć.

Za zarządzanie Strategią oraz za nadzorowanie wdrażania poszczególnych zadań tak by zminimalizować ich negatywny wpływ na środowisko będzie bezpośrednio odpowiadał Zespół ds. monitoringu, który ustanowiony będzie przez Wójta gminy Ustronie Morskie.